

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

NET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Programma-Agenda. — De groote Koloniale Manifestatie te Parijs. — Nagekomen Berichten. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Van onze Adverteerders. — Jaarverslagen der Afdelingen. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Financiële Berichten. — Mutatiestaat van 10 tot 17 Juni 1931.

Programma

voor de Jaarl. Algemeene Vergadering te Leiden
op Zaterdag 20 Juni e.k.

- 11 uur. Ontvangst door het Afdelingsbestuur van Leiden in de Foyer van de Geoorzaal (Breestraat).
- Daarna Algemeene Vergadering in dat gebouw.
- 12.30 uur. Ontvangst door het Gemeentebestuur in de Lakenhal.
- 1 uur. Lunch in „De Turk” (Breestraat) aangeboden door het Bestuur der afdeling Leiden aan Eere- en Hoofdbestuursleden.
Dames- en heerenleden die daaraan mede willen deelnemen f2.—.
- 2 uur. Boottocht naar de Brasemer- en Kagermeren (vertrek van de Turfmarkt). Aangeboden door de Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer, met dit voorbehoud, dat door minstens 80 personen daaraan moet worden deelgenomen. Vertering aan boord voor rekening der deelnemers(sters).
- Terugkeer in Leiden. Daarna diner in restaurant „De Burcht”, voor hen die daaraan tegen betaling van f3.50 per couvert willen deelnemen.
De Secretaris der afd. Leiden
E. RIJKE.

De bekende 3 October-Vereeniging te Leiden, biedt den congressisten een thé aan tijdens den boottocht.

Een vriendelijk aanbod gaarne aanvaard.

Aan de leden, die zich nog niet hebben opgegeven voor den boottocht op Zaterdag aangeboden door V. V. V. te Leiden, wordt medegedeeld dat de boot voldoende plaatsruimte bevat om alsnog aan den tocht te kunnen deelnemen.

Agenda

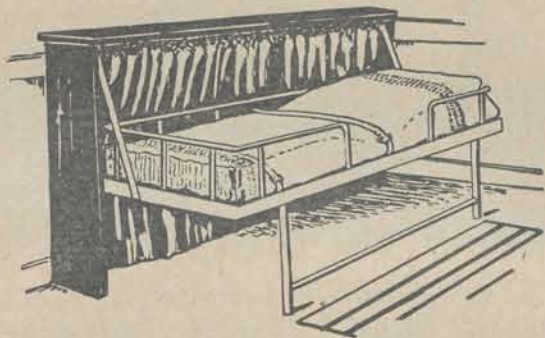
Agenda voor de Jaarl. Algem. Vergadering
(punt 2 v. h. programma).

1. Opening.
2. Notulen vorige Algem. Vergadering. (Zie K.W. 17 Juli 1930, no. 29).
3. Jaarverslag. Rekening en verantwoording met rapport. Verificatie-Commissie en Begroting 1931. (Zie K.W. 16 April 1931, no. 16).
4. Benoeming Commissie nazien Jaarrekening 1931.
5. Voorziening vacatures Hoofdbestuur.
6. Voorstel regeling afdracht aan het H. B. door de afdelingen Suriname en Curaçao.
7. Bepalen plaats volgende Algem. Vergadering.
8. Rondvraag en sluiting.

De Algem. Secretaris,
VAN DER BRUGH.

SIMONIS' BEDDENMAGAZIJN

GROENMARKT 34 - DEN HAAG
OUDSTE SPECIAALZAAK

SOLIDE

OPKLAPBEDDEN

MET KAST V.A.F f29.50

GRATIS PLAATSEN

DIVANBEDDEN

VANAF f11.50 5595

De groote Koloniale Manifestatie te Parijs.

De beteekenis van de tentoonstelling in het bijzonder voor Frankrijk en voor ons land.

Radio-rede op 15 Juni 1931, uitgesproken door den Heer R. Zuyderhoff, algemeen voorzitter van „Oost en West”.

—0—

Dames en Heeren.

Als algemeen Voorzitter van de Vereeniging Oost en West, die vereeniging die reeds bijna 35 jaar nauwer tracht toe te halen de historische banden tusschen Nederland en zijn Overzeesche gewesten, is het mij een groot voorrecht op den vooravond van het bezoek van onze Koningin aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs voor U te mogen spreken over de beteekenis welke die tentoonstelling niet alleen voor Frankrijk, doch ook voor ons land heeft.

Gij allen weet wat een tentoonstelling is, en waar Parijs ligt. Ook kent gij de woorden Internationaal en Koloniaal. Nochtans meen ik een oogenblik te moeten stilstaan bij die laatste twee woorden, allereerst bij het woord Koloniaal, het bijvoeglijk naamwoord van Kolonie.

Een Kolonie nu, is elk van eenig Rijk afhankelijk gebied, dat min of meer verwijderd van het Moederland is gelegen, en dat bestuurd wordt door een eigen, doch aan het Moederland ondergeschikte Regeering. Onder het begrip Koloniën vallen tegenwoordig dus niet alleen eigenlijke volkplantingen oftewel nederzettingen, doch ook bezittingen welke verkregen zijn, hetzij door verovering dan wel door overeenkomst met inlandsche vorsten. Voorbeelden van volkplantingen zijn Canada, Australië en Zuid-Afrika. En voorbeelden van bezittingen Fransch Indo-China en Nederlandsch-Indië.

Uit onze Grondwet zijn sedert enkele jaren verdwenen de woorden: Koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.

Artikel 1 dier wet zegt thans, dat het Koninkrijk der Nederlanden omvat het grondgebied van Nederland, Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao. Uit deze opsomming blijkt de bedoeling die vier deelen niet alleen gelijksoortig, doch ook gelijkgerichtig te maken. Intusschen zijn zij zulks daadwerkelijk thans nog niet geheel. Het is dus volstrekt niet ongerijmd, dat er een Minister van Koloniën is blijven bestaan, en dat Nederland deelneemt aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs.

Buitendien veranderen in den loop der tijden met de begrippen vaak ook de woorden van beteekenis. Het woord Koloniën en zijne afleidingen, zijn daarvan een voorbeeld. Onze voorouders hechtten aan die woorden een geheel andere waarde dan wij. De Franschen die

ALLE INLICHTINGEN GRATIS!

VRAAGT WONINGGIDS!

VESTIGT U TE HILVERSUM!!

„OLTHOFF'S LANDG.-&WONINGBUREAU”
LANGESTRAAT 67 TEL. 1763

5295

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor te kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting „DE NIEUWE LANDBOUW” 5443
DEN HAAG: SCHEVENINGEN:
N.W. Buitensingel 50 Wassenaarschestr. 127
Telefoon 333855. Telefoon 550363.

WENSCHT GIJ

bij Uw terugkeer in Nederland eene aangename bezigheid?
Fok dan edelpelsdieren in verbinding met pluimveeteelt!

Inlichtingen en adviezen worden gaarne gratis gegeven door N.V. Pelsdierenfokkerij „De Zilvervos” te Elspeet. — Tel. 3. 5059

P. G. C. HAJENIUS

OPGERICHT 1826 5467

AMSTERDAM
Rokin 92/96

'S-GRAVENHAGE
Noordeinde 64

SIGAREN SIGARETTEN, TABAK

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA

GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
GINNEKENWEG 138 5291

KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE
VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN

LOUIS KORIJN & Co.

Anno 1880 5516

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Heerengracht 418
Bijkantoor: 's-GRAVENHAGE, Mauritskade 1
Telefoon 115960 (3 lijnen)

Haagsche Beurs, Telefoon 110616

EFFECTEN - COUPONS

WESSELING & Co.

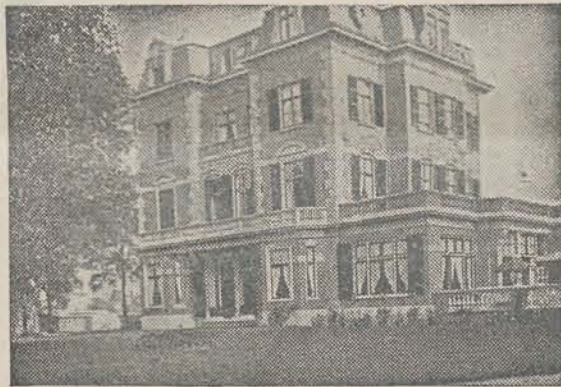
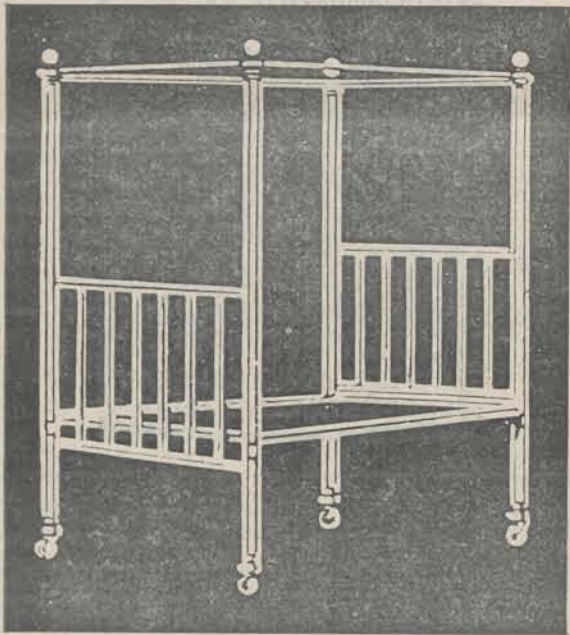
ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

Spaart.....
 voor Uw ouden dag!
NUTSSPAARBANK te 's-Gravenhage

5132

— HERSTELLINGSOORD —

„Huize Maria Emalia Dorrepaal”

gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor repatrieerenden en herstellenden, die, op advies van een geneesheer, eenigen tijd rust behoeven. Pension f 3.— à f 4.— per dag. Prospectus met alle gewenschte inlichtingen worden, op verzoek, toegezonden door de Directrice: West-Vlietweg 115, Voorburg. 5549

HET IDEALE TROPENLEDIKANT
 voor allen, die naar Indië vertrekken! Prijs vanaf f 21.50
Fa. J. F. HENDRIKS
 GEDEMPTE BURG WAL 65 5042
 DEN HAAG - TELEFOON No. 110786
 Aanbevolen adres door „Oost en West”

Pension van Bijsterveld

Speciaal adres voor eerste klasse Familiën.
 Bezuidenhout 48—50 — Den Haag
 Chique appartementen met koud en warm stroomend water —
 Prima keuken Privé Badkamers
 Telefoon 771577 5613

ASPERGES.

Fijnste dikke blanke Asperges worden door ons geleverd in kistjes van 2 K.G. f 2.25, 3 K.G. f 3.— en 4 K.G. f 3.75. SLEEPASPERGES 25% meer, op lengte gesneden voor de week, juiste glasmaat, 75% meer. 5584
 Levering na ontvangst van postwissel of rembours.

Asperge-Kwekerijen „ISIDORUS”
 BERGEN OP ZOOM — Tel. 119 — Giro 14988

C. VAN KAMPEN

Behangerij — Stoffeenderij
 Verhuizingen 5037
 Badhuisweg = APELDOORN

BENNINK'S LANDERIJEN-BUREAU

ALMELO - Tel. 763
 TE KOOP door geheel Nederland!
 Landgoederen en Buitenplaatsen.

Beleggingsobjecten en Boerderijen.
 Vraagt lijst A.

Bosch-heidecomplexen - Jachtterreinen.
 Vraagt lijst B.

Bij interesse voor te koop zijnde landhuisterreinen, week-end en kampeertreinen, alsmede te huur zijnde gemeubileerde landhuizen. — Vraagt onze Zomergids.
 Wilt U verkopen? Vraagt onze verkoopvoorwaarden.

BENNINK'S LANDERIJEN-BUREAU
 ALMELO — Tel. 763.

Nagekomen Berichten.

Vervolg van pag. 297.

Curaçao.

Pater Delgeur. †

Op Pinksterzondag in den voormiddag is zeer onverwacht in het St. Elisabeths gasthuis op Curaçao overleden pater Jan Paulus Delgeur O. P. Onder de missiepaters was pater Delgeur een der meest bekende. Op 27-jarigen leeftijd op Curaçao gekomen, heeft hij daar bijna 34 jaar gearbeid. Hij was de bekende Jan Paul, die jarenlang in de *Amigoe* zijn pittige „Ditjes” en „datjes” schreef, waarin hij vaak rake dingen zegde zonder nochtans te kwetsen. Dertig jaar lang verschenen deze pennevruchten op geregelde tijden.

Een zware bronchitis maakte een einde aan dit welbestede leven, dat lijdende aan hartzwakte, dit niet meer verdragen kon.

Met verlof in Nederland zijnde, is hij nog een jaar lang lid van het hoofdbestuur van het *Algemeen Nederlandsch Verbond* geweest.

De R. K. missie op Curaçao wordt wel zwaar beproefd. Sinds in Aug. 1930 Mgr. Vuylsteke den bisschopstoel openliet, gingen pater Van de Pavert, pastoor Potten van Westpunt en nu pater Delgeur heen.

PENSION MILL

WAGENSTRAAT 125 — DEN HAAG

Vol pension vanaf
f 3,50 PER DAG

Prima keuken, goede bediening, ook kamers zonder pension vanaf f 0,80. 5153

MÄHLERS BANK N.V.

Opricht 1907

AMSTERDAM

Telef. nos. 42852 (3 lijnen) 5056
 32982
 32985 Telegram-Adres: **STEADYON**
 33487

COMMISSIONNAIR IN EFFECTEN

Door onzen uitgebreiden Effectenvoorraad zijn wij in de gelegenheid bijna alle fondsen op den dag van aankoop zelf te expedieeren

Beleggingsadviezen

Weekbericht op aanvraag gratis

Geen Handelscrediet

Rek.-Courant-, Provisie- en Kostenvrij

Op 31 December 1930 waren fondsen tot eene waarde van f 2.655.000.—, gerekend naar de koersen van dien dag, bij ons voor derden in administratie.

WILD en GEVOGELTE en EIEN.

Speciaal adres voor Indische families.
 Alles wordt franco geleverd door geheel Nederland.

J. VERSCHUUR

3e Kade 57 — OPGERICHT 1896 — Gouda 5186

LEIDEN

N.V. „MEUBELKUNST”

MODERNE WONINGINRICHTINGEN

„Indanthren” Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect. Eigen fabriek. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27. 5484

Toonkamers:
WITTE-ROZENSTRAAT 36 - LEIDEN - TEL. 524

KAWEE'TJES

VIERHOUTEN

Hotel-Restaurant „SCHEFFEL”
 VIERHOUTEN (VELUWE) — Telefoon 17

Zomer- en Winterverblijf. Centrale verwarming.
 30 kamers. Groot terras. Grote Boxen-Garage. 5631

UNDAVERS

U vertrekt naar Indië

Wij hebben voor U
CORSETTEN
CORSELETS
 van rose batist

Tule bustehouders
 enz. enz. 5061

Mevr. De Ridder
 Corsetière

Heerengracht 52a
 Den Haag - Telef. 110957

Groote sorteering:

LEDIKANTEN

MATRASSEN

KARPETTEN

LINOLEUM enz.

en voor de Tropen o.a.

LEDIKANTEN met BALDAKIEN

Tule voor **KLAMBOES** - Kleurechte Gordijnstoffen

Alleen prima kwaliteiten — Lage prijzen

Den Haag

In de Jan Hendrikstraat

5149

SCHRÖDERGROENMARKT DEN HAAG
TELEFOON 1-1-6-1-7-3 5506

WOLLEN EN KATOENEN

ZOMERDEKENSKAMPEER-, REIS-
EN AUTOPLAIDS

WASCHBARE VLOERKLEEDJES

OPKLAPBARE

WANDBEDDEN
IN HET BETERE GENRE

tegenwoordig met Frankrijk niet meer bedoelen uitsluitend het grondgebied van dien naam in Europa, doch het geheel van de gebieden in de wereld waar de Fransche vlag waait, die zelfde Franschen spreken ook nog van Fransche Koloniën, van een Koloniale tentoonstelling en van koloniseeren van Aziatisch Frankrijk als zij bedoelen Indo-China te beschaven.

Ik stap hiermede af van het woord koloniaal om vast te stellen, dat het karakter van de Fransche Koloniale Tentoonstelling besist internationaal is. Alle koloniale mogendheden ter wereld, zij het dan ook met enkele uitzonderingen, w.o. het Britsche Rijk, nemen daaraan deel. Naast Frankrijk noem ik Nederland, Portugal, Italië, België, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en Denemarken.

Om de beteekenis van een Internationale Koloniale Tentoonstelling te begrijpen, is het noodig iets van de Koloniale geschiedenis te weten. Het is daarom, dat ik u in zeer groote trekken een en ander van die geschiedenis in herinnering zal brengen.

De kostbare Oostersche waren hebben West-Europa sedert eeuwen bijzonder aangetrokken. In de Middeleeuwen vervoerde men die waren grootendeels over land langs zeer bezwaarlijke wegen van Oost-Azië naar de Middellandsche Zee, en vandaar via Venetië naar West-Europa. De zeetochten van de Portugeezen leidden dat de vaart om de Kaap de Goede Hoop de zeeweg naar Indië was. Het plan van Columbus om een korteren zeeweg naar Indië te vinden, leidde tot de ontdekking door de Spanjaarden van het werelddeel Amerika, allereerst van dat gedeelte van Amerika, dat Columbus ten onrechte voor Indië aanzag en daarom nog heden ten dage West-Indië genoemd wordt. Ten einde de nieuwe ontdekkingen tegen de mededinging van andere volken te beveiligen, werd in 1494 de aarde hiervoor in twee halfronden verdeeld, het oostelijke werd toegewezen aan Portugal en het westelijke aan Spanje. Gewichtig waren de gevolgen van de vele ontdekkingen. De handel die zich tot de meest afgelegen deelen der aarde uitbreidde, werd voor een groot deel zeehandel in plaats van landhandel. Van dien nieuwen handel waren niet meer de hoofdzetel, de landen aan de Middellandsche Zee doch die van Westelijk Europa aan den Atlantischen Oceaan gelegen. Deze handel gaf aanleiding tot de opkomst der zeemogendheden Nederland en Engeland. De door de Portugeezen en Spanjaarden uit Azië en Amerika naar hunne zeehavens gebrachte waren, werden vandaar door Nederlandsche en Engelsche vaartuigen naar de andere zeehavens van West-Europa gebracht. De drang der omstandigheden noopten ten slotte de Hollanders en de Engelschen zich niet tot dien transporthandel te bepalen, doch zich rechtstreeks met die verre Overzeesche landen in verbinding te stellen. Hiertoe werden omstreeks het jaar 1600 de eerste geotrooieerde Indische handelscompagnieën opgericht. In Frankrijk, van waaruit ook reeds veel vroeger koene zeevaarders tochten naar Indië hadden ondernomen, geschiedde de oprichting van een zoodanige compagnie te zelfder tijd. Hierdoor werd de grondslag gelegd van nog drie koloniale Rijken. In het geheel waren er dus destijds vijf, te weten: Portugal, Spanje, Nederland, Engeland en Frankrijk.

Het werelddeel Amerika werd als 't ware één Europeesche volkplanting. Hollanders, Engelschen en Franschen zetten zich hoofdzakelijk neer in het noordelijk deel van Noord-Amerika; Spanjaarden in het geheele overige gedeelte van het werelddeel Amerika, met uitzondering van Guiana en de West-Indische eilanden, alwaar alle vier volken zich vestigden. Een andere uitzondering vormde Brazilië, dat een Portu-

LOCHEM.
LANDHUIS,

Notaris EVERWIJN te LOCHEM bericht, dat is ingezet, wegens vertrek van de eigenaren, den Heer en Mevrouw VAN DER HARST-JANSSEN: Het in 1925 modern en luxieus gebouwde

genaamd „t Onland", met afz. garage, paardenstal, chauffeurs- en tuinmanswoning, verwarmde en koude kassen en broeibakken, tuin en boschgrond, groot ruim 9 H.A., zeer gunstig gelegen in boschrijke omgeving bij LOCHEM op f 40120.— (perc. 1 het Landhuis op f 23000.—). Het hout m. r. v. n. f 1059.—. Het huis is voorzien van centrale verwarming, electr. licht, warm- en koudwaterleiding enz. enz. — Nadere inlichtingen ten kantore van genoemden Notaris, waar tevens de toegangskaarten verkrijgbaar zijn à f 2.50. — Te zien elken Dinsdag en Vrijdag van 2—4 uur. De toeslag blijft bepaald op DINSDAG 23 JUNI a.s. des nam. 2 uur in de Kl. Schouwburgzaal te LOCHEM. 5155

geesche kolonie werd, nadat de Hollanders er een tijdlang gevestigd geweest waren. In Afrika werd slechts een enkele volkplanting gesticht, n.l. door de Hollanders aan de Kaap de Goede Hoop. In Azië geen enkele. Met de landen van Afrika en Azië werden door de Indische Compagnieën handelsbetrekkingen aangeknoopt. Onder de handelswaren welke uit Afrika betrokken werden, kwam een geheel nieuw artikel voor: de neger slaaf, die overgevoerd werd naar de volkplantingen in Zuid- en Midden-Amerika, ter voorziening in de behoefte aan arbeidskracht. Het groote aantal personen met negerbloed in Amerika bewijst van welken omvang die handel geweest moet zijn. Ofschoon de Indische Compagnieën als handelslichamen geenszins gesteld waren op het bezit van grondgebied, dwong de handhaving harer monopolieën in latere jaren in verschillende gevallen tot veroveringen.

Volledigheidshalve voeg ik aan het vorenstaande nog toe, dat het 5e werelddeel n.l. Australië, dat door de Hollanders ontdekt werd, voor het grootste gedeelte een Engelsche volkplanting werd, doch eerst veel later.

Groot waren de stoffelijke voordeelen welke de vijf Europeesche Rijken indertijd uit hunne koloniën trokken. Die vijf rijken, ik herhaal het even, waren Portugal, Spanje, Nederland, Engeland en Frankrijk.

Bij de oorlogen welke die vijf mogendheden in het tijdvak van 1600—1815 onderling voerden, spon ten slotte alleen Engeland zijde. Frankrijk, dat als Koloniale mogendheid indertijd zeker even belangrijk was als Engeland, verloor het eene stuk na het andere, zoodat het na Napoleons val ongeveer niets meer over hield. Ook Portugal en Nederland verloren destijds belangrijke gebieden. De voornaamste winst welke Engeland te boeken had, betrof Voor-Indië. Nadat de pogingen van Frankrijk om aldaar een groot Rijk te vestigen gefaald hadden, werd de heerschappij van Engeland op bijna het geheele vaste land van Voor-Indië door geen andere Europeesche mogendheid meer betwist. Voorts herinner ik er aan dat aan Engeland moesten worden afgestaan, o.a. Canada door Frankrijk, en de Kaapkolonie en Ceilon door Holland. Hiertegenover stond intusschen dat de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zich van Engeland vrij maakten, waardoor dit land het schoonste gedeelte van zijn koloniën in Amerika verloor. Hiermede sluit ik het tijdvak van 1600—1815 af.

Ook het daarop volgende tijdvak van 1815 tot heden, was rijk aan koloniale gebeurtenissen. Allereerst valt te vermelden de afval van het Moederland van de Spaansche koloniën in Zuid- en Midden Amerika. Van Portugal scheidde zich voorts Brazilië af. Met uitzondering van Canada en Guiana, werd daardoor het geheele vaste land van het werelddeel Amerika onafhankelijk.

In Azië kregen in dit tijdvak Engeland, Rusland en Nederland meer en meer vasten voet, terwijl Frankrijk er zich opnieuw vestigde. Het grootste gedeelte van Australië bleef een Engelsche volkplanting. Toen er onder de Europeesche Staten omstreeks 1870 een nieuwe drang kwam naar koloniën, waren de blikken dan ook hoofdzakelijk gericht op Afrika, van welk werelddeel nog onbezet waren een groot gedeelte van de kust en het geheele binnenland, met uitzondering van de Kaapkolonie en het vanaf 1830 door Frankrijk veroverde Algiers.

Die nieuwe drang naar koloniën was voornamelijk één van de vele gevolgen van de uitvinding van de stoommachine. Die uitvinding, welke allereerst in Engeland en daarna in verschillende landen in- en buiten Europa, een groot-industrie deed ontstaan, vormde tevens als het ware de kiem van talloze andere vindingen, welke ten slotte de maatschappij tot in haar grondvesten wijzigde. Niet onaardig spreekt men in dit verband van de industriële revolutie. De groot-industrie deed vraag ontstaan zoowel naar grondstoffen als naar afzetgebieden. Eigen koloniën zouden hieraan het best kunnen voldoen. Uit deze overweging is te verklaren de wedloop van de Europeesche mogendheden in Afrika, welke omstreeks 1870 begon, en in enkele jaren tot een volledige verdeling van dat werelddeel leidde. De inlijving van Egypte bij Engeland hield intusschen in de eerste plaats verband met de opening van het kanaal van Suez. De bescherming van den weg naar Indië is toch altijd een voornaam doel van Engeland geweest. Englands Afrika-politiek is voor een ander groot deel te verklaren uit zijn verlangen eene rechtstreeksche verbinding tusschen de Kaapkolonie en Egypte tot stand te brengen.

De koloniale gebeurtenissen in de laatste eeuw leidden tot het volgende resultaat. Terwijl Spanje bijna geheel verdween als Koloniaal Rijk, traden in de rij der koloniale mogendheden: Rusland, Italië, Duitsland, België, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika

en Japan; Duitsland om tengevolge van den Wereldoorlog daaruit weder te verdwijnen. Frankrijk herrees als een phoenix uit zijn asch.

Het nieuwe Frankrijk dat zich over de vijf werelddeelen uitstrekt, heeft een oppervlakte van elf miljoen K.M.², dat is twintigmaal de oppervlakte van het Moederland. Het heeft 100 miljoen inwoners, waarvan ongeveer 40 in het Moederland wonen. Fransch-Amerika, in hoofdzaak een deel van Guiana en enkele West-Indische eilanden, zoomede de Fransche eilanden in Australië zijn van geen groote beteekenis. Veel belangrijker zijn de gebieden van Frankrijk in Azië en Afrika. Fransch Azië bestaat bijkans geheel uit Indo-China. Dit land omvat het geheele Oostelijke gedeelte van Achter-Indië, met een vruchtbare delta in het Noorden en een dito in het Zuiden. Indo-China is ontstaan door aaneenvoeging van Kambodja, Cochinchina, Annam, Tonkin en Laos.

Fransch-Afrika beslaat behalve eenige verspreid liggende deelen, waaronder het groote eiland Madagaskar, bijna de geheele westelijke helft van het breede bovengedeelte van het werelddeel Afrika. Van dit uitgestrekte Fransche gebied, een reus als het ware, werd het hoofd gescheiden van den romp door de Sahara-woestijn en de romp van de beenen door oerwoud en andere hindernissen. Ofschoon deze drie deelen naast elkander gelegen waren, vormden zij derhalve niet één geheel. Sedert echter is de Sahara door de automobiel veroverd, of gelijk een Fransch schrijver, Octave Homberg, niet onaardig zegt: de Sahara is een autodrome geworden, waarin ruspsauto's en zeswielaars af- en aanrollen, en sedert is ook verbinding over land verkregen tusschen Fransch West-Afrika en Fransch Centraal-Afrika. Steekt men derhalve thans van Marseille over naar Algiers, dan zijn van daaruit geheel over land alle deelen van Fransch-Afrika te bereiken.

Het grootste gedeelte van het nieuwe Fransche Koloniale gebied in Azië en Afrika is eerst in den loop van de laatste halve eeuw verkregen. Bedenkt men dit, dan dwingt het bewondering af wat Frankrijk in enkele jaren reeds tot opheffing van dat omvangrijke gebied verricht heeft.

Aan den top staat Algiers, met Tunis en Marokko daarnaast. Daarop volgen Indo-China en Madagaskar, terwijl vanzelfsprekend achteraan komt het uitgestrekte dun bevolkte zwarte Afrika, met zijn talrijke door de natuur gevormde hindernissen.

Een tuchtigings-expeditie in 1830 door Frankrijk ondernomen tegen Algiers, den ook ons uit de vaderlandsche geschiedenis bekende zeerooversstaat, had groote gevolgen. De verovering van Algiers lag oorspronkelijk niet in de bedoeling van de Fransche Regering, doch de omstandigheden noopten haar steeds verder te gaan, zoodat ten slotte geheel Algiers en vervolgens ook Tunis (1881) en Marokko (vanaf 1901) veroverd werden. De Middellandsche Zee wordt genoemd een water dat niet deelt, doch bindt. De tuchtigings-expeditie van 1830 is daardoor het begin geweest van een vereeniging van het Frankrijk in Europa met een veel grooter Frankrijk in Afrika.

Ofschoon hetgeen Frankrijk tot nu toe in zijn Overzeesche gewesten tot stand bracht als 't ware in het niet verzinkt tegenover wat nog te verrichten valt, dwingt gelijk ik reeds zeide, het door Frankrijk in korten tijd reeds bereikte bewondering af. Daarbij is het geleid door de moderne gedachte dat die gewesten niet zijn exploitatie-objekten van het Moederland, evenmin zijn gelijk aan minderjarigen die door hun voogd moeten worden opgevoed, doch wel zijn deelen, welke met het Moederland vormen één groot Rijk. Een Rijk dat heeft te zorgen, dat zijn achterlijke gewesten ook gaan genieten van de zegeningen en weldaden, welke een hoogere beschaving en kennis opleveren, tot heil van die deelen zelve, tot heil van het Moederland, tot heil van het geheele Rijk.

Deze gedachte is ongetwijfeld schoon. Of zij echter geen droombeeld zal blijken te zijn, doch inderdaad verwezenlijkt zal kunnen worden, hangt in de eerste plaats af van de methode welke ter bereiking van het doel wordt toegepast.

Frankrijk zat daarbij oorspronkelijk vast aan zijn uit de groote Revolutie dateerend dogma der eenheid en geestelijke gelijkheid van het menschelijk geslacht. De diepe geestelijke verschillen tusschen de menschenrassen schijnen den Franschen toe slechts aan de oppervlakte te liggen, zoodat zij meenden door opvoeding, van een Neger of een Indiër, een Franschman te kunnen maken. Van deze z.g. assimilatie-politiek is Frankrijk teruggekomen, en overgegaan tot de Nederlandsche, de z.g. associatie-politiek, welke bij de opheffing van het achterlijke volk zooveel als mogelijk is rekening houdt met zijn zeden, gewoonten, instellin-

RISICO

Het risico voor U alléén te machtig... samenwerking met duizenden anderen is noodig. Levensverzekering is gezamenlijk risico dragen. Inlichtingen

NILMIJ

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN
Plaats 31a 5566

gen, godsdienstige opvattingen en begrippen, beschaving en behoeften.

Voor het in toepassing brengen van die methode heeft Frankrijk noodig behalve veel kapitaal ook vele energieke personen. Personen, die niet alleen kundig zijn op allerlei gebied, doch ook zijn wat de Fransen noemen hommes de coeur, mensen van hart.

Welke betekenis heeft de Parijse Tentoonstelling nu voor Frankrijk?

Zeer zeker beoogt Frankrijk daarmee aan de geheele wereld te toonen wat het in een korte spanne tijds voor beschavingswerk in zijn overzeesche gewesten heeft verricht. Ook biedt de tentoonstelling gelegenheid om eigen werk te vergelijken met dat door anderen verricht, teneinde daaruit leering te trekken. Het hoofddoel van de Tentoonstelling is echter m.i. om het Fransche volk dat over het algemeen genomen een tekort heeft aan koloniaal begrip, — een euvel dat ook in ons land voorkomt — te doordringen van het feit dat de reusachtige koloniale taak door Frankrijk aanvaard, alleen volbracht kan worden, indien het daarvoor groote offers brengt door naast heel veel kapitaal, zijn beste zonen ter beschikking te stellen.

Wat nu aangaat de betekenis van de Parijse Tentoonstelling voor Nederland, zij allereerst gezegd, dat Frankrijk er waarde aan hechtte om ook Nederland de gelegenheid te geven daaraan deel te nemen. Nederland wiens koloniale stelsel het herhaaldelijk heeft geroemd en tot voorbeeld gesteld. Nederland dat met zijn beschavingswerk in de Koloniën zooveel eerder dan Frankrijk is kunnen beginnen en derhalve reeds zooveel verder gekomen is.

Inderaad is er door Nederland in Indië iets groots verricht. Dit aan de geheele wereld te kunnen toonen, is ook voor Nederland van belang. Onze dank moet dus in de eerste plaats uitgaan naar Frankrijk, doch daarnevens naar hen die onder leiding van een man als Fock onze deelneming hebben gemaakt tot een schitterende ster aan den hemel of tot „le plus beau fleuron de la couronne de l'exposition coloniale”, gelijk de Fransche Minister van Koloniën zich onlangs tegenover mij uitdrukte in een tafelrede, welke hij in tegenwoordigheid van 400 Fransen uitsprak. *Uitwendig* is ons paviljoen een openbaring, zoowel voor vreemdeling als voor landgenoot, doch ook *inwendig*, doordat het in een beknopte ruimte aanschouwelijk een volledig beeld geeft van ons schoone beschavingswerk op allerlei gebied. Dat werk komt daardoor op de Parijse tentoonstelling voor een Nederlander zelfs beter uit dan in zijn eigen land. Overigens kan ook hij te Parijs vergelijkingen maken.

Een bezoek aan de tentoonstelling behoeft ik aan landgenooten niet meer aan te bevelen, nu ons Staats-hoofd, onze Koningin ook in deze is voorgegaan.

Ik eindig met de overtuiging uit te spreken dat na een bezoek aan de tentoonstelling, u nog meer dan thans verzekerd zal zijn van de waarheid van de kernspreuk mijner vereeniging.

OOST EN WEST, EN NEDERLAND
KRACHTIG DOOR HET RIJKSVERBAND.

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX
BEËDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5104

Middelbare Technische School „AMSTERDAM”
Plantage Muidergracht 14

Opleidingen voor Werktuigbouw, Electrotechniek, Suiker-techniek, Chemische Techniek.

Bezitters van een einddiploma H.B.S. 5-j. met goede puntenlijst kunnen in het tweede studiejaar geplaatst worden.

Aanmeldingen vóór 1 Juli bij den Directeur. 5450

Van Week tot Week.

Van Maandag 8 tot Zondag 14 Juni.

De vlootvoogd bood aan den commandant van de „Van Galen”, den 1sten luitenant ter zee H. Nieuwenhuys en andere marine-officieren met hunne dames een diner aan te zijnen huize, waarbij de heer Osten een hartelijk welkom uitsprak evenals zijn waardeering over den succesvollen tocht. De vlootvoogd noemde den tocht van 16.000 mijl rond den Kaap zonder eenige stoornis na een jaar achtereen dienst in West-Indië een buitengewone prestatie.

Het havenverkeer van Soerabaja tot dusverre in 1931 blijkt uit de volgende cijfers naar tonneninhoud: van binnenkomende schepen 417.213, uitgaande schepen 457.539 tegen in de overeenkomstige periode van 1930 resp. 574.664 en 608.438 vrachttonnen.

De regering drong aan op de grootst mogelijke versobering bij het ontwerpen van gouvernementgebouwen door het terugbrengen van de schoonheids-, degelijkheids- en duurzaamheids-eischen, in de eerste plaats voor de schoolgebouwen, welke moeten worden aangepast aan Indisch dan wel Indonesisch peil.

Op de maandelijksche bestuursconferentie in Midden-Priangan heeft de regent van Bandoeng, de heer Wiranata Koesomo, officieel kennis gegeven van zijn voornemen om af te treden.

Het Volksraadlid mr. Fruin heeft een schriftelijke vraag ingediend in verband met de bedreiging met gijzeling van mr. C. W. Wormser. De heer Fruin vraagt o.a. waarom de heer Wormser met dit dwangmiddel is bedreigd, dat zoover bekend in tientallen van jaren nimmer is toegepast; of de regering niet van meening is, dat den journalist moreel het verschooningsrecht toekomt, en zelfs op hem de plicht rust in dergelijke gevallen te weigeren den naam van zijn zegglieden te noemen.

Het College van Gedelegeerden van den Volksraad nam zonder hoofdelijke stemming aan de wijziging van het Wetboek van Strafrecht en de monumentenordonnantie.

Bij de behandeling van het algemeen reisreglement ontstond een krachtige oppositie tegen de verlaging van de kilometergelden voor gezinnen. Een amendement-Roep om het kilometergeld voor de vrouw op de helft en voor elk kind op een vierde gedeelte van dat voor den ambtenaar alleen te bepalen, werd met 11 tegen 3 stemmen aangenomen. Hierna sloot de voorzitter de laatste vergadering van het college in het zittingsjaar 1930/31 met een kort, hartelijk woord van afscheid, in het bijzonder aan de leden Kies en Kernkamp, die met nog zes anderen uit het college niet in den Volksraad terugkeerden.

Een rondschriften van de regering aan de locale ressorten legt nogmaals den nadruk op de wenschelijkheid van een gelijke korting op de salarissen van de locale ambtenaren als die welke voor de landsdienaren is ingevoerd. Naar het oordeel van de regering bestaat er tusschen het land en de locale gebiedsdeelen in dit opzicht zoodanig verband dat haars inziens „een gelijke maatregel uwerzijds in het algemeen belang niet achterwege mag blijven”.

Bij circulaire van het Gouvernement wordt bepaald, dat in het algemeen van opnemings in den vasten Landsdienst ook behooren te worden uitgesloten echtgenooten van leeraren en onderwijzers bij het gesubsidieerd bijzonder onderwijs.

Het lid van den Volksraad, de heer Van Mook, bepleit directe maatregelen voor de verlaging van de landrente, daar waar de slechte economische toestand van de bevolking zulks noodzakelijk maakt. Een voornaam deel der Indische Pers sluit zich bij

Doktersgezin te Groningen (in Indië geweest zijnde) wensch

DE VERZORGING

op zich te nemen voor
MEISJE, pl.m. 13-14 jaar
Toezicht op studie Cond. nader overeen te komen. Br. o. E. R. No. 668 N.V. Alta's Adv. Bur., A'dam. 5160

Het Paedologisch Instituut te Amsterdam 5108

geeft paedagogische adviezen.

Directeur Prof. Dr. J. WATERINK.
Medisch Adviseur Prof. Dr. L. v. d. HORST.

„VEBUGA”

VERKOOPBUREAU VAN GASAPPARATEN
„VEBUGA”
ALLE VERWARMINGS- EN SANITAIRE ARTIKELEN
PIET HEINSTRAT 74
TELEFOON 333127, DEN HAAG
WIJ LEVEREN UITSLUITEND
EERSTE KLAS ARTIKELEN
— MET VOLLE GARANTIE —
VRAAGT ONS ADVIES 5146

„VEBUGA”

TE KOOP

gem. en ongem., een goed onderhouden

Heerenhuis

Bezuidenhout 243, Den Haag, bevattende 6 gr. k., 2 serre's 1 balcon, 3 kl. k., 1 badk., 1 dienstb.k., zolder, tusschenzolder, kelder, tuin met schuur. Vrij uitzicht Haagsche Bosch. Geen erfpacht. Te bevragen FALKENBURG & Co., Denneweg 62, Haag. 5134

N.V. Drogisterij
De „Salamander”
„De Haagsche Drogist”

Winkels door geheel Den Haag,
Rijswijk en Voorburg. 5050

Telefonische bestellingen onder no. 110454.

GARAGE VAN DER VEN

Stalling   Reparatie   Verhuur
ZWARTE WEG 20 - DEN HAAG
Telefoon 112600 5152

VAN MARLE
EN
BIGNELL

Lange Voorhout 58
's-Gravenhage

KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJTVEILINGEN

Op aanvraag
wordt Catalogus
toegezonden

5551

dit betoog aan. Eene verlaging der landrente van 10 tot 25 % wordt voldoende geacht.

Hr. Ms. kruiser „Java“ heeft het dok verlaten teneinde weder in dienst te worden gesteld. Aan het einde van de maand zal Hr. Ms. kruiser „Sumatra“ in het dok worden opgenomen ter herstelling van de bij het vastlopen op een onbekend rif in de nabijheid van de Witte Rots opgelopen schade.

De Vulcanologische Dienst meldt, dat de lavastroom van den Merapi zich gedurig uitbreidt, waardoor gevaar voor de omgeving blijft bestaan.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

De Balineezers in Nederland.

Het is werkelijk verwonderlijk hoe spoedig de Balineesche kunstenaars, die onder geleide van het Volksraadslid, den heer *Soekawati*, voor de Parijische wereldtentoonstelling naar Europa zijn gekomen, zich in al de voor hen zoo vreemde toetsanden wisten te schikken. Nauwelijks in Den Haag aangekomen maakten zij zich in allerijl gereed om voor H. M. de koningin op het Loo te dansen en een paar dagen daarna eerst in het Concertgebouw te Amsterdam en in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te 's-Gravenhage op te treden, alvorens naar Vincennes te vertrekken, waar zij dagelijks een paar voorstellingen zullen geven. Zij doen dit alles in den grootsten eenvoud, alsof zij thuis zijn, getuigen intusschen toch intens van al het nieuwe om zich heen. Tusschen de bedrijven door heeft men hen in Amova's het een en ander van Den Haag's omstreken laten zien. Het zou zeker interessant zijn na te gaan hoe zij op dit alles reageeren, welken invloed deze nieuwe gezichtspunten en ondervindingen op hen hebben en hoe deze later ook hunne uitwerking zullen openbaren in hunne dansen. Want deze zijn veelal zeer expressionistisch, geven op bijna kinderlijke wijze hunne indrukken van natuur en ondervinding weer. En het is een levende kunst, getuige de Djangit; een door hen vertoende gezelschapsdans, die in de laatste tien jaren is ontstaan en op Bali thans zeer populair is: in een vierkant zitten een aantal jongheden in feestgewaad (met welk een kleurenpracht!), de meisjes en jonge mannen in twee afzonderlijke rijen over elkander en geven om beurten op het rythme der levendige *gamelan*-muziek met allerlei zeer elegante telkens gelijkvormig uitgevoerde lichaamsgebaarren, vooral door hoofd en handen uitgedrukt, hunne gewaarwordingen weer.

De *legong*-dans, van een paar kind-meisjes, in alle reinheid en zoo vlinder-schoone pracht, dragen daarentegen in hun traditioneele opvatting een geheel ander karakter, terwijl ook de streng gestyleerde tooneel- en krijgdsdans, door gemaskerde mannen, een geschiedenis weergevend, daarvan grootelijks verschillen.

De uitgekomen groep kunstenaars is talrijk genoeg om vele variaties op dansgebied te kunnen geven, welke stellig ook te Vincennes zullen inslaan.

Van de groote bewondering, welke zij in Nederland vonden, hebben de dagbladen reeds getuigd. Zoo schreef *Werumeus Buning* in *De Telegraaf* van 9 dezer onder: Bali „het Paradijs van den Dans“ o.m.:

„Van de eerste seconde dat de groen en wit en gouden pajongs de trotsche opkomst der spelers voorafgingen, tot de laatste waarin de fantastische goudgeschubde boschgod er tusschen verdween, leefde men in de wereld der wonderen, die waar de schoonheid in al haar kracht en vreugde en teederheid even natuurlijk ontstaat en voortstroomt als het water uit een bron.

Zilvervossenfarm annex Pension.

TE KOOP: Een mooi perceel jong DENNENBOSCH, groot 21½ H.A. (215000 M²), schitterend gelegen aan den harden weg van Epe naar Gortel. Door zijn directe ligging aan de prachtige domeinbosschen der boschwachterij Gortel, leent 't geheel zich (naast Zilvervossenfarm en Hoenderpark) bij uitstek voor deftig pension. — Koopprijs f 10.500.

Gortel = nog de ongerepte Veluwe.

BENNINK'S LANDERIJEN-BUREAU

ALMELO — Tel. 763

5051

„Wat is er in deze optochten van violet en groen, van wit en rood en goud, in deze danskoren, wier bewegingen zich vlechten met een oneindigen rijkdom, in de gratie dezer kleine dansende meisjes, in dit verhaal van Ardjoena met zijn zotternij en geweldige heldhaftigheid en zijn gouden drakengesialte, dat ons zoo een wanhopig heimwee geeft, naast alle pracht die wij er aan genieten?“

„Dit is de dans van een klein eiland en de dans van een verloren wereld, gelijk het Westen zoo ongeveer sinds de Grieken heeft getracht terug te vinden.

„Alles wat men er over zeggen kan mist den glans, den eenvoud en de natuurlijkheid die dit dansen kenmerkt: Columbus kon evenmin terstond het nieuw ontdekte Amerika beschrijven als wij dit nieuwe rijk van den dans“.

Arntzenius schrijft in hetzelfde blad over de *gamelan*-muziek, die voor de meeste Westerlingen zoo vreemd klinkt, o.a.:

„Men hoorde hier kwarttonen zingen en men hoorde het gecompliceerde rythme slaan op de meest simpele, natuurlijkste manier; men ervoer wonderbaarlijke consonanten van een grooten septem plus een kwarttoon; en het was alles gemaakt in teederheid en eenvoud en in stilte van de bloeiendste lyrick. Men hoorde diepe, vaste gongs doordringend klinken in oneindig zacht, sonoor en klaar gedreun; men hoorde klokken, bellen, trommels, fluiten en rebabs bespelen en men zag het Oosten: donker, stil en zacht en onbegrijpelijk“.

Terecht merkt dan ook *Rusticus* in *De Residentie-bode* van 10 dezer op:

„Nu de belangstelling blijkbaar een periode van grotere intensiteit tegemoet gaat, dient er meer gedaan; kennis, inzicht moet worden verspreid, want zelfs zij onder ons, die in Indië zijn geweest, of, die Indisch bloed hebben, staan min of meer vreemd tegenover deze belangwekkende cultuur. En er moet worden gewaakt, dat Bah en Java, — zooals reeds te gebeuren dreigt — geen prooi worden van het Baedeker-intellect en tot reclame-objecten worden verlaagd. Op Holland, dat op zijn beurt zooveel aan Indië te danken heeft, rust een verheven plicht. En dan kan Bali wellicht een aanknooppingspunt zijn, omdat zijn kunst, althans in deze meer wereldsche dansen niet zoo ver van ons schijnt te staan dan de strengere en meer gestyleerde Javaansche kunst. De Balineesche is meer animistisch, staat dichter bij de natuur en de natuurnabootsing, ook al draagt die nabootsing geen zuiver impressionistisch karakter meer, een karakter, dat reeds sterk expressionistisch is, al steken we, in deze uiting althans, nog midden in de magie en al is de Balinees hier dus aan zuiver religieuze beleven nog niet toe. Maar juist in deze „betrekkelijke onontwikkeltheid“ ligt de voorwaarde voor een hooger opbloei“.

Wij beamen dit volkomen, al zouden wij in stede van het „betrekkelijke onontwikkeltheid“ willen zeggen: „groote veelzijdigheid“, want ook religieuze dansen kent Bali, al werden die ten onzent niet gegeven.

Bali bij Boeatan.

Ook Boeatan staat nu in het teken van Bali, getuige de mooie étalage van allerlei Balineesche sierkunst voor het uitstalraam van Heulstraat 19, te 's-Gravenhage en een kleine tentoonstelling — ook van geschrift over dit belangwekkende eiland — in de toonkamers, waaronder vooral de rijk-kleurige weefsels de aandacht trekken, naast de fleurige tafereelen van mythologische krijgsgeschiedenissen op het doek weergegeven, het gedreven zilver, gegoten koper... en zooveel meer! Een bezoek overwaard!

Boeatan te Scheveningen.

Voor den tweeden keer is Boeatan's filiaal dit jaar te Scheveningen, op het Gevers Deynootplein, aan den voet van het Kurhaus, in hare bescheiden behuizing geopend, in de hoop, ook daar op belangstelling van Hagenaars en vreemdelingen te mogen rekenen.

PENSION KLEIN

NICOLAAS WITSENSTRAAT 21
AMSTERDAM Centrum stad
— Telefoon 36398 — 5611
Op alle slaapkamers koud en warm water.
Prima referentiën. Families reductie.
Tramlijnen: 4, 5, 6, 7, 10, 11, 15, 16, 19, 20, 24, 25.
Halten: FREDERIKSPLEIN en WETERINGSCHANS

Japon- of Mantelstoffen nodig?

Alleen bij: 5257

S. J. DE GROOT

Wagenstraat 48a - Telef. 115177
Hobbemastraat 47 - Telef. 331601
DEN HAAG

WAAROM??

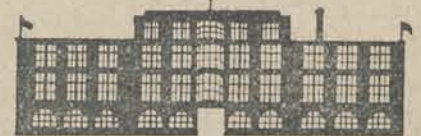
gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in ongezellige, onvrije en meestal dure gemeubileerde woningen, terwijl wij U compleet naar Uw eigen smaak en billijk installeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor tweederden (2/3) van den koopprijs terug nemen. 5622

Verkoophuis

101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG

F. J. POT, Dir.

MUZIEKINSTRUMENTEN

5076

rechtstreeks van Fabriek KESSELS
MUZIEKINSTRUMENTEN FABRIEK
Waldorpstraat 68, 's-Gravenhage. Tel. 115449

Uw voordeel is

koopt in Den Haag bij Sanders.

Wij hebben altijd ongeregelde partijen Heeren Tricotgoed, Overhemden, Badgoed, Lingerieën, Mode-artikelen, afkomstig van diverse faillissementen. 5547

— Het spaart U minstens 50 procent —

STATIONSWEG 48

Let op het huisnr. 48 opdat U niet in de verkeerde zaak loopt.

SIGARENMAGAZIJN „COSMOPOLITE“

RIJSWIJKSCHEWEG 588 — TELEF. 119086 — DEN HAAG
Het best gesorteerde magazijn van uitsluitend „kwaliteit“ sigaren en andere Rookartikelen 5255
Zendingen naar Indië in blikverpakking

TEL. 119445

TEL. 119445

De Bas & Co's Luxe Verhuur-Inrichting
SPECIAAL TARIEF VOOR BUITENRITTEN
TAXI'S 15 CENT PER K.M.

Dag en nacht geopend. Gratis voorrijden.

Kantoor: DEIMANSTRAAT 334 — DEN HAAG.

Betrouwbaar adres voor Indische families. 5143

TEL. 119445

TEL. 119445

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Door afwezigheid van onzen medewerker voor deze rubriek, blijft deze in dit nummer achterwege.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Zoolang uit niets blijkt dat de coöperatoren of de non-coöperatoren de vooropgezette bedoeling hebben om het volk te misleiden, wenscht de redacteur van het Mal.-Chineesche blad *Siang Po* (2 April) zich niet het recht aan te matigen een van beide richtingen te veroordeelen en respecteert hij ieders overtuiging. Zoolang onder de voorstanders van een samenwerking met de Regeering als onder hen, die er niets van willen weten, kent schrijver vooraanstaande mannen, wier hart vol is van een Indonesia Merdeka en het doet schrijver in verband daarmee dan ook genoegen te kunnen constateeren dat de P. P. K. I.-actie tegen de nieuwe partij P. R. I. meer het gevolg is van een wantrouwen in de voormannen dan van een afkeer van de non-coöperatie-richting van de partij. Waar schrijver voorts de aandacht op wil vestigen is, dat voor het welslagen van zowel coöperatieven als non-coöperatieven politieke arbeid, een degelijke organisatie en de vaste overtuiging van het volk noodzakelijk zijn. Onjuist is de bewering van den heer D. van der Zee, dat de non-coöperatie-beweging in Indonesia een misplaatste nabootsing is van die in Britsch-Indië, welke door den „Hindoischen geest" zou zijn bezield. De non-coöperatie-beweging van Ierland en die van Holland tegen de Spanjaarden (? Red.) hadden immers niets met Hindoeïsme te maken. De heer V. d. Zee zou wel gelijk hebben als hij zeide dat genoemde beweging in Indië niet of nog niet zoo ver is als de Britsch-Indische. Waar nu in Indonesia de volksbeweging in alle opzichten nog gebrekkig is, zal een fanatiek in praktijk brengen van de non-coöperatieve ideeën zelfs een zelfmoord kunnen beteekenen.

Het Mal.-Chineesche blad *Djawa Tengah* van 8 April zegt dat met al hun geschreeuw op 5 April in den Dierentuin te Batavia de ambtenaren onverschillig toonen te zijn voor den financieelen toestand van het Land en slechts denken aan het eigen voordeel. Zij denken niet aan de 60 pct. duurteslag die hun door de Regeering werd toegekend toen alles zoo duur was. Ook verliezen zij uit het oog dat zij in hun positie vaster staan dan de werknemers bij particuliere instellingen, die na 20-jarigen dienst zoo maar aan den dijk kunnen worden gezet. Zij schreeuwen om het hardst als er aan hun salarissen maar eenigszins getornd zal worden, maar willen niet medeschreeuwen wanneer de vennootschapsbelastingen e.d. worden opgedreven. Dat zij met hun hoge salarissen nooit rond kunnen komen, is hun eigen schuld. Wie laat hen zoo royaal leven, zoo druk naar de sociëteit gaan, dat zij elke maand hun rekeningen bij de Chineesche toko's niet behoorlijk kunnen betalen? Het protest tegen de salarisverlaging is bij hen slechts een kwestie van praten, maar zij geven daarbij niet aan op welke manier de Regeering het tekort moet dekken. Of moeten de particulieren het weer ontgelden? Door al hun protesten toonen die ambtenaren niet, dat zij begrip hebben van den stand van zaken en hun werkgever trouw zijn gebleven, maar juist het tegengestelde.

Schrijvende over de deelname aan de Koloniale Tentoonstelling te Parijs, zegt iemand in het Mal.-Chin. blad *Bintang Mataram* van 1 April: Wanneer zulk een tentoonstelling een twintig jaar geleden had plaats gevonden, toen het volk van Indonesië er nog trotsch op was dat het onder de Ned. vlag stond, zou ze door dat volk misschien met vreugde zijn begroet. Maar in dezen tijd is het volk ontwaakt en wekt alles wat „made in Blanda" is, achterdocht op, vooral door den naam „koloniaal". Van de Indonesische bladen is er dan ook geen een die aanspoort tot steunverleening aan die tentoonstelling en de Sangkoro Moedo, een vereniging van adellijke jongelieden te Solo, zou in een motie zelfs verklaard hebben zich er niet mede te kunnen vereenigen, indien de Soenan zich met die tentoonstelling bemoeide, daar de vereniging over dat woord koloniaal niet heel aangenaam gestemd is. Maar niettegenstaande dit, zijn er onder de comitésleden toch niet weinig Inlanders, die de tentoonstelling willen steunen. Hierbij deelt schrijver dan mede, dat de tentoonstelling zal gehouden worden in verband met de klachten der volken in de koloniale bezittingen over belemmering van hun vooruitgang. Nu willen de Westerlingen met kunst en nijverheid uit die koloniën aantoonen dat zij goede opvoeders zijn van het volk in de kolonie. Daarbij zullen zij natuurlijk slechts wat goed is toonen, maar het slechte weren. Hieruit kunnen wij opmaken, concludeert schrijver, van welk groot belang die

Wie de Schoen past trekt hem aan ..... in Bronkhorst goedkoopste Schoenenmagazijnen
Vlamingstraat 35
Den Haag 5581
Gedempte Gracht 3 - Theresiastraat 93 - Paul Krugerlaan 15 - Frederik Hendriklaan 234

- Bruine Boxcaif Dames molières met fantasie inzet 4.48
- Dames zwarte en bruine lakmolieres met cubahak (extra aanbieding) 5.75
- Dames lakriemschoentjes met slangenleer en Fransche hak . . . 5.25
- Zwarte Boxcaif Jongens molieres vanaf **ALLES GEGARANDEERD** 2.95
- Bruine Boxcaif Jongens molieres vanaf **ALLES GEGARANDEERD** 3.45

tentoonstelling voor „sana" is en welk nadeel zij aan „sini" berokkent.

In de *Sin Tit Po* van 27 Maart wordt het bestaan bericht van een vereniging in de Soendalanden, genaamd „Sri Pasoendan", met het doel een nieuwen godsdienst te verkondigen. Het hoofdbestuur dezer vereniging is gevestigd te Tjigoegoer, afd. Koeningan. De leider wordt beschouwd als leeraar van de Sri Pasoendan en heeft al plm. 5000 leerlingen. Wil men zich als leerling laten inschrijven, dan moet men hiertoe eerst een schriftelijk verzoek indienen, vergezeld van eene gezegelde verklaring, afgegeven door het Hoofd van Plaatselijk Bestuur (van welken inhoud? overigens zeer ongehoofwaardig! Red.) Zelfs een Pangeran is, naar verluidt, schoonzoon geworden van dezen leeraar. Als deze moet mediteeren, dan zit hij te midden van stapels hout, dat dan wordt aangestoken. Hierop veegt hij zijn transpiratie met een zakdoek af, wringt deze uit en doet het zweet in een gendi. Men moet dit zweet drinken, alvorens tot deze vereniging te kunnen toetreden. Volgens de bewoners van Koeningan is die leeraar uit den hemel gevallen. Hij is rijk en woont in een huis als een Regentswoning. Zijn leerlingen daarentegen worden met den dag armer, omdat zij hun bezittingen aan dien leeraar moeten afstaan. Wanneer men hem vruchten brengt, dan moeten deze in een nieuwen hoofddoek gewikkeld worden. Volgens voorschrift van deze nieuwen godsdienst moet men wel aan God gelooven, maar niet aan den profet Mohammad; de geloofsformule moet voortaan luiden: „Er is maar één God en M. D. (naam van den leeraar) in zijn profet". Enz. enz. Thans heeft de Sri Pasoendan, naar verluidt, zelfs een rekest aan de Regeering gezonden met verzoek om lijken te mogen verbranden. Schrijver vraagt aan het slot van zijn artikel of deze vereniging door de Regeering niet in de gaten behoort te worden gehouden.

In de berichten dat dr. Poerbatjaraka, na de afwijzing van de Javaansche Vorsten om dansers naar de Parijsche expositie te zenden, zich bereid verklaard heeft een danserstroep samen te stellen, vindt het blad *Aksi* van 11 April voldoende reden om er zijn spijt over te kennen te geven dat genoemde heer geen rekening heeft willen houden met de huidige „Indonesische gedachte". Gelukkig echter dat het aantal van dergelijke intellectueelen niet groot is.

Onder het hoofd „Islam en Nationalisme" wordt in de *Soeloeh Ra'jat Indonesia* van 8 April bericht over de Islamitische en nationalistische beweging in de Minangkabau. De schrijver vestigt de aandacht op het opkomen overal in de Minangkabau van verenigingen, scholen en ondernemingen van en voor het volk, vooral na de terugkomst van eenige in Cairo gestudeerd hebbende landgenooten, als de heeren: Ilias Jacoub, Moh. Joenoës, Moh. Kasim Bakry e.a.

Hij geeft dan eenige bijzonderheden over de „Persatoean Moeslim Indonesia", welke in 1930 ontstond uit de toenmalige vereniging „Sumatra Thawalib", omdat men meende meer in de kringen van het volk te moeten werken, ten bate van den vooruitgang, die den voorspoed en de verhevenheid van Indonesia in het algemeen, langs wettigen weg zou kunnen bewerkstelligen. Op het congres waar tot dezen overgang besloten werd, kwam men overeen om als basis der vereniging te nemen het Islamisme en het nationalisme, die beiden niet met elkaar in strijd zijn. In verband hiermede besloot men den arbeid der vereniging te verdeelen over vier departementen: onderwijs, Islamverbreiding en verdediging en dat voor padvinderij.

Op grond van het Koranwoord: „God zal geen verandering brengen in het lot van een volk als het niet zelf zich verandert", heeft de P. M. I. besloten onder het volk te werken, o.a. voor een streven naar het menscheijk recht om zich voorspoed en een goede positie in de maatschappij te verwerven en het volk te leeren werken met vertrouwen op eigen kracht.

Naar de schrijver verder verklaart, worden hoe langer hoe meer blijken gegeven van de sympathie der bevolking voor de nieuwe vereniging, zelfs uit andere gewesten zouden verzoeken zijn gekomen tot oprichting van afdelingen. Voorts vermeldt schrijver dat men over tientallen „Thawalib"-scholen beschikt en dat op verschillende plaatsen scholen met voortgezet onderwijs bestaan, als de „College Islamic" en de „Normaal Al Islam" te Padang.

OUDE Jenever

VAN BERCKEL & Co., Delft

5590

's-Gravenhaagsche Zwem- en Badinrichting

Mauritskade — Telef. 113030

Twee afzonderlijke zwembassins voor dames en heeren den geheelen dag goepend. — Russische-, Turksche-, Electr. Licht-, Electr. Kuip-, Douche en Geneeskundige Baden.
 — Tarief gratis op aanvraag — 5107

SCHOOLVEREENIGING „INSTITUUT WOLTERS"

Surinamestraat 25 - Den Haag

OPLEIDING

voor Gymnasium, H.B.S. en Lyceum
KLEUTERKLASSE

voor kinderen van 3 tot 6 jaar

Inlichtingen dagelijks aan de school, liefst van 10 tot 11 uur
 Telefoon 180347 De Directeur,
 5075 U. ANDRINGA

CORRECT DANSEN..?

DANSINSTITUUT
 PRIVÉLES BIJ ..... H. J. TIMMER
 ARCHIMEDESSTR. 64 Tel. 337007, DEN HAAG
 (voorheen gevestigd Koningin Emmakade 133)

5514

INGWERSEN & Co.
 KEIZERSGRACHT 382 - AMSTERDAM.

Behandelen alle effectenzaken
 Adviezen voor belegging
 Levensverzekeringen 5479

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West".

GRENDDEL'S
 BOUW- EN WONINGBUREAU
 Bilderdijklaan 37, Rijswijk Z.-H.
 Telef. 118897

Gedipl. Beëed. Makelaar 5044
HET WONINGBUREAU VOOR RIJSWIJK EN OMSTREKEN

BIRKENELIXIER

Samengesteld uit plantenextracten

Overwint alle vermoeidheid,
loomheid en lusteloosheid

— Prospectus aanvragen bij —

Handelonderneming „WELEDA”
Scheveningscheweg 12, 's-Gravenhage

Vertegenwoordigers voor Ned. O.-Indië

Fa. Jacobson van den Berg & Co., Soerabaya

5624

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgever, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No. 45 van 9 Mei: De geest des tijds op de onderneming, door M. baron van Boecop (wat ons planters opvalt, is het ontstane tekort aan hormaat-bewijzen. De slechte invloed van de bioscoop wordt aangehaald). — Een voorspeld... rubbertekort! (door Lt. Kol. J. C. G. Kunhardt in een brochure „The Future of Rubber”). — De Britsch-Indische theecultuur (uit het verslag van den direct-generaal van het dep. van handelsinlichtingen, D. B. Meek). — Veredeling van advocaatboomen (Persia gratissima in „The Philippine Journal”, door José de Leon. Uit Centraal Amerika stammend en in het midden der 18de eeuw in Indië ingevoerd). Het woord is waarschijnlijk afgeleid van het Asteeksche Ahucuat; in Mexico heet ze Ahucua, in Brazilië Aguacate. In Suriname werd ze niet lang na 1770 ingevoerd. In de oudere geschriften noemt men haar daar Avocaat, evenals de Engelschen spreken van avocado pear. Met het sap dat men perst uit het dunne bruine huidje om de pit kan men linnen merken. Nepveu schrijft in zijn manuscript van 1776: „Den Avocaat Appel Boom is meede van goede aansien, de vrugt is als een merg, den Heer Hans Sloane geeft het den naam van vegetabel vet, wordt gegeten met Peeper en zout of met wijn en zuyker, eenige vinden die aangenaam doch andere niet, de bladeren worden gebruikt in de verstopte Menstruci der vrouwen. Aanmerkwaaardig is het dat alle Boomen, die geen zaad geven overvloedig van haare Spruyten voortkoomen en dat het aardryk soo mild en vrugbaar is, dat alle Zaaden ook van de grootste Boomen, die nadat de Vogels of Dieren de vrugten gegeten hebben, ergens needer vallen, wortelen schieten en gulsig opgroeeyen soodat Een Stuk Land dat men braak laat leggen in vijf of ses Jaaren met soo groote Boomen van Sels zonder iemands werk of toedoen beset is, als de beste Lande in 't Vaderland, die met hout of Boom gewassen beplant worden in twintig Jaaren niet kunnen doen.” Ook in Zuid-Afrika wordt er van de Avocaat tegenwoordig veel werk gemaakt. Belangstellenden kunnen zich wenden tot Die Alkmaar Avokade Kwekerie, Alkmaar, Transvaal.

Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur

No. 31 van 5 Juni: Slavernij en Maatschappij in Poso, door Alb. C. Kruyt (n.l. de slavernij bij natuurvolken, in dit geval in Midden-Celebes).

De Hollandsche Revue

De Nederlandsche wetenschappelijke expeditie naar het Nassagebergte van Centraal Nieuw Guinee (slot).

De Indische Gids

Juni: Probolinggo, Geschiedenis en Overlevering, door dr. J. G. W. Lekkerkerker (Vroeger geheeten Banger, deel van het rijk Balambangan dat een leengoed was. De geschiedenis is er een van bloed en intrigue, van ontvolking en ellende. De naam Probolinggo is betrekkelijk nieuw en ontstond vermoedelijk omstreeks 1770. Banger kwam op 11 Nov. 1743 aan het gebied der V. O. C.). — Java's Overbevolking, door M. A. J. Kelling (schrijver noemt het ontstellend. Het eiland Java heeft in zijn geheel als land de grootste geconstateerde bevolkingsdichtheid van alle landbouw-

volken der aarde). — Fundamentele en actuele Indische Onderwijsbeschouwingen, door E. C. van der Ende (slot).

De Indische Mercur

van 1 Juni No. 23: De krullotenziekte op Trinidad, door Stahel (met schetskaartje). — De vestiging eener katoenindustrie in Ned.-Indië (uit de rede van dr. J. Wisselink bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar aan de Handelshoogeschool te Rotterdam).

De Indische Post

van 9 Mei No. 19: De groote verandering (uit een artikelenserie in de „Deli Courant” over het groote werk: de aanleg van den verbindingsweg van de Noord-Oost met de Westkust: Sigli met Meulaboh). — Weltevreden, door mr. P. C. Bloys van Treslong Prins (een geschiedkundig overzicht van dit landgoed. De verandering van Weltevreden in Batavia keurt hij sterk af).

No. 20 van 16 Mei: Een zonderling boek en een zonderling professor (een scherpe critiek op het boek „Borneo het land der Koppensnellers”, door E. Mjöberg met een voorrede van prof. L. van Vuuren. Z. zegt: Er wordt ook in Holland allerlei dwaasheid over Indië verteld. Het nieuwste is: dat een oud-Indischman, thans professor te Utrecht, aan de distributie daarvan meent te moeten meewerken. Wij herhalen het woord van prof. Brugmans: „Zotteklap”). — De begrafenis van den oud-gouverneur generaal Joannes Camphuys, Zaliger Memorie, op 22 Juli 1695, door mr. P. C. Bloys van Treslong Prins (uit het Dagregister).

De Indische Verlofganger

No. 44 van 5 Juni: Het „congrès de la fédération des anciens coloniaux” te Parijs — Japansche Jinriksha's, door S. Kalf.

Koloniale Studiën

No. 2, April: Begrootingspolitiek en conjunctuurontwikkeling door dr. B. J. F. Steinmetz. — Onderzoek naar den aanvang der werkloosheid op Java, door mr. A. G. Vreede (de oorzaken — de werkloosheid — het ingestelde onderzoek — de werkloosheid onder de Europeanen — de inheemsche werkloosheid in de steden — de vermindering van werkgelegenheid voor Inlanders buiten de steden — te nemen maatregelen).

Nieuwe Rotterdamse Courant.

van 11 Juni, Avondblad B: Correspondentie uit Italië, van 8 Juni, waarin de aandacht gevestigd wordt op het artikel van Guseppe L. Riatti in de te Cremona verschijnende Regime Fascista dat luidt: „Aziatische markten” en „Nederlandsch Insulinde”. Voor Indië is ongewone belangstelling in de Italiaansche pers. Italië wenscht handelsconnecties maar zou eventueel gaarne Nederlands opvolger in Indië worden.

De Rijkseenheid

No. 37 van 10 Juni: Een tocht in Nieuw-Guinea, door S. J. Ottow, II (slot) (schrijver behandelt: Gebalsemde lijken en Goden, geesten en voorvaderenvereering). — Feuilleton: Slinksche wegen, door Ivans, Een roman uit het Delische plantersleven. XXIV.

De Tropische Natuur

Meinummer: Bij het vertrek van C. A. Backer uit Indië, door S. Leefmans (de veteraan en oud-redactie-lid). — Schets van de flora van den G. Tjibodas bij Tjiampea, door C. G. G. J. van Steenis. — Twee etmalen op en rond het eiland Edam door J. Olivier. — Het in bloei trekken van duifjes-orchideeën, door dr. J. Kuyper (Dendrobium crumenatum. Prof. Went schreef er reeds in 1898 over. De bloei heeft te maken met regenval, ongeveer 9 dagen te voren). — Een interessant geval van ouderzorg bij visschen, door J. D. F. Hardenberg.

Vakblad voor Biologen

Vermeende sterilisatie van Krakatau in 1883, door C. A. Backer (een betoog tegen dat van dr. van Steenis in het nummer van Dec. De schrijver wijst er op dat Treub in 1886 reeds vrij groote planten zag, welke dus niet zeer jong geweest kunnen zijn; verder, dat een Duitscher, die de puimsteenlagen wilde exploiteeren, op veel plaatsen onverbrand hout vond en tenslotte, dat in 1886 op Krakatau wel vegetatie te zien was en op de beide andere eilanden der groep nog niet. Bovendien is men het niet eens over de wijze, waarop in het Z.O. en Z.-deel van Krakatau de vegetatie verkoold is: de een neemt boschbrand aan, de ander droge destillatie onder gloeiende asch. Daarbij komt nog, dat de mogelijkheid blijft bestaan, dat sommige hellingen onbedekt zijn gebleven. Dit alles maakt, dat het probleem onoplosbaar geacht moet worden, want men

Transpireerende

oksels en voeten

behandele men met Purolpoeder. Dit is het meest afdoende middel daarvoor. Het kost 45 en 60 ct. per bus en is evenals Purol, verkrijgbaar bij Apoth. en Drogisten. 5492

kan nu niet meer bewijzen, dat inderdaad in 1883 de geheele flora is vernield en zelfs al ware dit zoo, dan kan men nog maar gissen, hoe de nieuwe begroeiing, afgezien van de strandflora, tot stand is gekomen).

De West-Indische Gids

Juni: De Corantijkwestie. Nieuw licht uit oude bescheiden, door dr. H. D. Benjamins (Zijn we eindelijk de oplossing nabij? De overbrenging van het archief van Suriname tot 1845 naar Nederland stelde den schrijver in staat brieven te publiceeren van 1840 en 1843, welke tevoren nog geen „geschiedenis” waren, maar nu een anderen kijk op de zaak geven. Dr. B. wekt op tot ferm voet bij stuk houden, want hij acht de Corantijkwestie van Europeesch belang, omdat zij de proef op de som moet leveren, hoe het thans staat met de oplossing van geschillen tusschen kleine en groote naties). — De Curaçaosche begroeting voor 1931, door mr. B. de Gaay Fortman. — Curaçaosche troebelen, door S. Kalf (het bestuur van gouverneurs Juan Pedro van Collen (1731—1738) en Jan Goles (1738—1740)).

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

St. Claverbond. Juni. De Klapperboom, door C. van der Deyl (met kleurige plaatjes). — Jaaroverzicht der Missie in Ned. Oost-Indië (het aantal katholieken in Indië bedroeg: 68254 Europeanen, 242716 niet-Europeanen, tezamen 310970).

Een Vaste Burg is Onze God. Juni. Verslag uitwendige zending over 1930 van het Ned. Luthersche genootschap voor in- en uitwendige zending.

De Katholieke Missiën en het Christelijk Gezin. Juni. De eerste missiestatie op Soemba in wording (met fraaie afbeeldingen). — Langs den gordel van smaragd. IX Ambon. — Soerabaia.

Koloniaal Missie Tijdschrift. 15 Mei. Bandoeng, het hart der Preanger. Het plaatsje dagteekent van 25 Mei 1810, de groote bloei van 1862, de eerste spoorwegverbinding van 17 Mei 1884. Het aantal inwoners is bijna 20.000.

Nederlandsch Zendingsblad. Juni. De zending in de Minahassa 1831—12 Juni 1931. De eerste zendelingen Johann Friederich Riedel en Johann Gottlieb Schwarz zetten 100 jaar geleden voet aan wal te Menado. — De Symphonie van het Oerwoud, door P. M. Legène. II (in de Surinaamsche bosschen).

Ons Suriname. April—Mei. Een groot uit Suriname (van den nieuwen praeses H. M. Bielke). — Acht jaren als „praeses” in Suriname (W. Burkhardt). — Algemeen Jaarverslag. — De Jaarrekening 1930 (ongedeekt tekort van het Zeister Zendinggenootschap f 61.512,43. — Staat en statistiek van den arbeid in Suriname in 1930. De kreolenkerk was 28.140 zielen, Boschland 3087, Britsch-Indië 525, Javanen 158, tezamen 31.910.

Sint Melania-Blad. Juni—Juli. Kijkje in het Javaansche vrouwenleven; Het batikken. De Melaniakliniek te Madioen. — Fancy Fair te Probolinggo.

BOEKENSCHOUW.

Jaarverslag Instituut kern 1930. De geldelijke toestand is belangrijk verbeterd. De huisvesting onvolledige.

Verslag omtrent den toestand van het Museum voor Land- en Volkenkunde en van het Maritiem Museum „Prins Hendrik” te Rotterdam over 1930. Het aantal museumbezoekers is stijgende. Van de verzamelingen werd herhaaldelijk gebruik gemaakt voor bepaalde studiedoelenden en Engelsche en Amerikaansche musea waren, blijkens hun brieven, uiterst dankbaar. Het verslag is fraai verlucht.

Jaarboek der Evangelische broedergemeente in Suriname 1931—1932. (Zie K. W. 4 Juni nr. 23.) 2de Jaargang, samengesteld en uitgegeven op initiatief van het Herrnhutter Comité te Paramaribo, bij J. H. Oliviera. f 1,50 (behalve talrijke gegevens van de Evang. Broedergemeente, bevat het een geschiedkundig overzicht der Nederl. Herv. gemeente dat wel zeer beknopt en onvolledig is. Belangstellenden voor deze gemeente worden verwezen naar West-Indië, deel I, 1855, blz. 5 en 81; de Encyclopedie van Ned. W. I., blz. 358 en Het Protestantenblad voor de kolonie Suriname van 25 September, 2, 9 en 16 Oct. 1915, waarin aanvullende artikelen van Fred. Oudschans Dentz. Voorts bevat het: Een stukje oude geschiedenis van de Luthersche kerk te Paramaribo, door ds. S. A. Baljon. Een uitvoerig artikel daarover is te vinden in West-Indië van 1858, 2de deel, blz. 161 en 241. Het Jaarboek bevat eveneens een levensbeschrijving van Cornelis Winst Blyd, 19 Juli 1860. — 12 April 1921, de eerste geordende Surinaamsche zending.)

VOOR AL UWE REIZEN

Reisbureau LISSONE N.V.
AMSTERDAM

Leidschestr. 5 — Dam 10

— N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —

BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2 — SOERABAYA: Simpang 4

GENUA
Uff. Informazioni C. I. T.
Stazione P. Principe

MARSEILLE
Cie. Insulinde
11 Bd. Dugommier

Reisbureau LINDEMAN N.V.
DEN HAAG 5033

Groenmarkt 22 en elders

NICE PARIJS

Cie. Insulinde Knickerbocker Tours
15 rue Grimaldi 14 Bd. Malesherbes

den Haag 26
Kasparlaan 26
Tel. 11 4574
Haagse Schoolvereeniging
Opleidingschool voor / Mrs.
Beynon, Eym. /
Moderne methoden
Kleine klassen.
J. J. H. H. H.

5139

Suriname

Zooals wij in ons vorig nummer schreven, heeft de Minister van Koloniën bij de behandeling van de Surinaamsche begroting in de Eerste Kamer, te kennen gegeven dat het van groot nut kan zijn „een deskundige van groot kennis en ervaring op economisch gebied” voor een plaatselijk onderzoek naar Suriname te zenden.

De heer Arntz zou een „bij uitstek bekwaam en practisch zakenman” daarheen willen zenden.

Wij zeiden niet te gelooven in het bestaan van zoo'n man, die, na een korter of langer bezoek aan de kolonie, het redmiddel zal vinden, waarnaar een lange rij van bekwame Gouverneurs te vergeefs hebben gezocht. Voorts verwezen wij naar de Commissie-Bos en de Commissie-Kasteleyn, om van anderen niet te spreken. De heer Arntz acht het vinden van zoo'n man een „kwestie van salariering”.

In „De Nederlander” geeft mr. Van Laer, die eenige jaren geleden Suriname heeft bezocht en sedert groote belangstelling voor de kolonie heeft getoond, „een ontwikkelingsplan voor Suriname”, dat ik hier laat volgen:

- a. maatregelen tot aanwas der bevolking (immigratie en kolonisatie);
- b. maatregelen tot bevordering der productie (volkscultuur van een export-product als rijst en, zoo mogelijk, andere; proeven: van machinale grondbewerking; irrigatie);
- c. maatregelen tot bevordering van een regelmatigen verkoop (verkoopcentrale);
- d. maatregelen tot bevordering van den export (scheepverbinding en vrachten-regeling);
- e. een wegenplan;
- f. herziening der agrarische wetgeving;
- g. bijzondere maatregelen tot opheffing van het district Coronie (gedacht wordt aan een wegverbinding met Nickerie als onderdeel van het wegenplan);
- h. enz. enz.

Een dergelijk plan, volledig uitgewerkt, zou van een raming van kosten vergezeld moeten gaan, verdeeld over een reeks van jaren, waarvan de uitgaven telken jare op de huishoudelijke begroting zouden moeten voorkomen en gedekt worden door den thans gesplitsten sluitingspost, t.w. de bijdrage uit 's Rijks schatkist ter bevordering van de welvaart. Zoodoende, zou het plan aan een jaarlijksche herziening onderworpen worden, zonder dat zulks aan de continuïteit in de uitvoering afbreuk zoude behoeven te doen. Tevens zou ernstig onderzocht behooren te worden, of door vereenvoudiging der administratie in den geest eener provinciale griffie, zooals reeds door de Commissie-Bos aanbevolen, een belangrijke bezuiniging zou kunnen worden bereikt.

Is, vragen wij ons af, voor deze maatregelen de uitzending van een „bekwaam en practisch handelsman” — die hoog gesalarieerd moet worden — noodig.

O.i. kan de Gouverneur, bijgestaan door zijn staf van ambtenaren, dit best af.

De toezegging van den Minister zou doen denken dat men voor het gouverneurschap van Suriname onbekwame en onpractische mensen uitkiest.

De Minister had in de Tweede Kamer toegezegd met den Gouverneur in overleg te zullen treden over de uitzending van een „bij uitstek bekwaam, practisch man”. Wat het overleg heeft opgeleverd is door den Minister niet medegedeeld. Wij kunnen ons voorstellen dat de Gouverneur — om het huiselijk uit te drukken — heeft geantwoord: Excellentie laat hem gerust komen. Ik zal hem vriendelijk ontvangen. Veel kwaad zal hij niet doen. Misschien heel wat geld kosten.

Terecht eindigt mr. Van Laer zijn artikel aldus: „(Ik) acht den gouverneur, die de nooden van het gewest aanvoelt en beschikt over alle gegevens, de aangewezen persoon om het (ontwikkelingsplan) te ontwerpen. Men zoekt voor Suriname geen *deus*

Wissel- In- en Verkoop Credietbrieven Telegrafische Uittbetalingen	Hollandsche Bank voor West-Indië	Incasseringen Handelsinformaties Rembours- en Document-Credieten
	AMSTERDAM. (C) Keizersgracht 255 — Telefoon 31290, 35290 en 36290 CURAÇAO CARACAS VENEZUELA Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika 5476	

ex Machina, die met een geniaal gebaar een verkomen land tot bloei zou moeten maken, doch arbeide gestadig en met vertrouwen in goed overwogen richting.”

Mr. Van Laer noemt den uit te zenden man een „*deus ex machina*”, wij noemden hem een „*veni, vidi, vici*”. De bedoeling is dezelfde.

Wij ontleenen aan de N.R.C. van 6 Juni, Av. bl. D., het volgende bericht:

„Onlangs is onder de auspiciën van de „Leonard Wood Memorial for the eradication of leprosy” op Manilla een Internationale Lepra Conferentie gehouden, waar men allerlei belangrijke besluiten genomen heeft over de nomenclatuur der ziekte en ziekteverschijnselen. Men wil die meer en meer aanpassen aan de gebruikelijke benamingen bij een volgens aard en verloop gelijksoortige ziekte: de tuberculose. Ook bij lepra kan men „open” en „gesloten” gevallen onderscheiden en behoort het woord „genezing” vermeden te worden en vervangen door de aanduiding „tot staan brengen” (het actieve proces gaat dan in een latent stadium over). Bij beide ziekten is het van groot belang het algemeene weerstandsvermogen te verhoogen en verkwikelingen te bestrijden of te voorkomen. De lepra-commissie van den Volkenbond zal aangezocht worden te streven voor standaardisatie van de ziekte-geschiedenissen. Als belangrijke epidemiologische factor werd de invloed van het dieet op het ontstaan van melaatschheid naar voren gebracht en voor algemeene studie aanbevolen. Ten slotte werd besloten tot oprichting van een Internationale lepravereniging (International Leprosy Association) onder voorzitterschap van dr. Victor G. Heiser. Vice-voorzitter van „de Westersche Sectie” is prof. Chagas (Brazilië) van de Oostersche dr. Muir (Calcutta), secretaris dr. Cochran (Londen). Als adviseerende bestuursleden (General Councillors) werden aangewezen Sir Leonard Rogers (Londen), dr. Burnet (Volkenbondssecretariaat) en prof. C. D. de Langen (Batavia). De Vereeniging heeft besloten tot uitgave van een eigen orgaan. The Journal of Leprosy en dr. Wade, de gencesheer-directeur van het Leonard Wood Memorial en patholoog-anatoom van de bekende Culion Leper Colony (Philippijnen) als hoofdredacteur benoemd. (Dr. Lie uit Noorwegen en dr. Maxwell uit China zijn als redacteuren aan hem toegevoegd.)

Voor Suriname is het in het bijzonder van groot belang dat men den invloed van het dieet op het ontstaan van lepra in studie zal nemen. Gelijk bekend, waren vele oudere schrijvers van meening, dat het eten van visch lepra kan veroorzaken. In Suriname eet de volksklasse veel gezouten visch, waaronder „bakkeljauw”, die niet altijd in goeden staat verkeert. Een nadere bestudeering van de „treefkwestie” zij aanbevolen.

Mevrouw Jos. Terlaak—Staal, Brusselschelaan 24, Scheveningen, tel. 555470, verzoekt om toezending van oud linnen en katoen, te verwerken tot windsels voor de lepra-lijders in Bethesda (Suriname).

Te Rotterdam beveelt zich voor de toezending aan, mevr. F. A. Logeman—v. d. Nagel, Baan 31a.

De gouverneur van Suriname heeft aan de Koloniale staten medegedeeld, dat hij ter tegemoetkoming aan de hem ter kennis gebrachte bezwaren, welke de toepassing van de regeling voor steunverleening aan Surinaamsche koffieplantages in de praktijk ondervindt, hierin op een tweetal punten verandering heeft gebracht. Had hij aanvankelijk voorloopig bepaald, dat de oogstproductie van 1930, welke als grondslag voor de te verlenen voorschotten dient, slechts voor de helft in aanmerking zou worden genomen ter bepaling van het maximum uit te keeren totaal-bedrag; nadere overweging van den toestand heeft hem de noodzaak doen inzien, den steun wat ruimer te maken in verband waarmee bepaald is, dat bedoelde productie voor haar geheel in aanmerking zal genomen worden.

De eisch tot overlegging van een door den makeelaar onderteekende verkoopnota voor een partij koffie, welke niet kleiner mag zijn dan die, waarover het steunbedrag zal berekend worden, levert eigenaardige bezwaren op voor betrokkenen. Om hieraan tegemoet te komen, is deze eisch vervallen.

Curaçao

Euwens lid van „Letterkunde”.

Onder de „onsterfelijken”, die de Mij. v. Nederlandsche letterkunde jaarlijks benoemt, behoort ditmaal de heer P. A. Euwens O. P., de Curaçaosche geschiedvorschier. Een woord van hartelijke gelukwensch is hier op zijn plaats. Hamelberg moge naar Euwens oordeel „de eerste” zijn geweest, die van de geschiedenis van Curaçao een bronnenstudie maakt, „de tweede” is er niet minder om. In de laatste jaren heeft Euwens zich meer bijzonder toegelegd op bestudeering van de in Spaansche archieven verscholen gegevens. Als vrucht daarvan kwam zijn opstel over de oudste kaarten van Curaçao in de *West-Indische gids* eenige jaren geleden. Zijn lezing over den naam „Curaçao” voor het A. N. V. zal ook wel niet los van deze studie staan, en zoo krijgen wij misschien ook nog wel eens iets over Curaçao onder Spaansch bewind, vóór 1634. De lezing over den naam „Curaçao” is door ziekte van den spreker niet kunnen doorgaan, en zou, naar wij hoorden, door een ambtgenoot worden voorgedragen. Dit is voor ons aanleiding, om pater Euwens een spoedig volledig herstel toe te wenschen; ook in het belang der wetenschappen.

St. Martin.

De N. R. Ct. heeft eenige weken geleden plaatsruimte afgestaan voor een particuliere correspondentie over Franschen invloed op St. Martin, waarin Mr. Schalkwijk op zijn beurt een voordeel zag, een economisch voordeel wel te verstaan. Wij zijn in staat hieromtrent wat meer mee te deelen.

De toestand van winkeliers, kooplui, estate-houders is al jarenlang treurig, en werd er niet beter op. Aan den eenen, den Nederlandschen, kant stilstand, en ginds, op het Fransche gedeelte, de opkomst van Marigot, ook door de rechtstreeksche verbinding over Martinique-Guadeloupe met N. Amerika en Frankrijk; daar daalden de prijzen, en Philipsburg bleef met zijn goederen zitten. De maire van Marigot, Constant Fleming, was bereid, toen nieuw kapitaal noodig was, dit in meer dan een onderneming te steken. Zoo is hij nu o.a. zeer geïnteresseerd bij de zoutexploitatie op het Nederlandsch gedeelte van het eiland. De veronderstelling, dat aanstonds suikerriet voor rumproductie zal geplant worden, acht onze zegsman niet waarschijnlijk.

Den 10den Mei werd op St. Martin N. G. een Amerikaansche stoomboot van de Furness-lijn verwacht. Wat zal er te halen zijn, nu nog? De Western Ocean-lijn haalt alles van Marigot, Saba en St. Eustatius blijven zich houden aan St. Thomas.

Het is den door den gouverneur naar de bovenwindsche eilanden gezonden handelsagent niet gelukt betrekkingen aan te knopen. Wel is als gevolg van deze reis een landbouwvereniging opgericht.

Indertijd schreven wij over een mogelijke overplaatsing van mej. Slothouwer van St. Martin naar Saba. Natuurlijk moeten hierbij alleen onderwijsbelangen beslissen. Juist uit dat oogpunt lijkt een dergelijke overplaatsing nog zoo vreemd niet. Op Saba zijn meer krachten geschikt voor opleiding bij het onderwijs dan op St. Martin. En de Sabanen naar St. Martin te laten komen, zal wel te duur zijn. Ook is 't goed te waken tegen veramerikanisering der lui op Saba.

Aan wien de eer?

Vroegen wij, omdat de N. R. Ct. voor het binnenbrengen van de Statendam in de St. Annabaai den gezagvoerder huldigde, en de *Amigoe* lof daarvoor toebrengt aan den loods. Het was min of meer een rhetorische vraag, waarop wij voor ons geen antwoord behoeften, omdat wij het — door toevallige omstandigheden — beter wisten dan beide redacties, die wij toch wel eens uit den hoek wilden laten komen. Dat is ons gelukt met de *Amigoe*, die... op kondschap uitgegaan is, en nu gehoord heeft, dat de kapitein de eer „van het risico” heeft, en de loods die van de navigatie. Ook de loods hebben zich met het geval bemoeid, en de secretaris der Loodsenvereniging Nederland schrijft

Examen gedaan en niet geslaagd

Kennis voldoende, maar te nerveus geweest. Waarom niet tijdig Mijnhardt's Zenuwtabletten gebruikt? Hierdoor blijft men kalm en helder van geest. Ze zijn verkrijgbaar bij Apoth. en Drogisten in kokers van 75 cent.

ons hun gevoelen en het zijne, wat niet veel afwijkt van dat van den berichtgever van de *Amigoe*. Wij zouden een en ander gaarne opnemen, maar 't is te veel, en de stof raakt „Curaçao” zoo weinig. Daarom alleen nog een enkele opmerking onzerzijds. De eer komt natuurlijk aan den navigator. Practisch is dat in zulke gevallen de loods. De kapitein blijft echter ook met den loods aan boord — de voor de navigatie verantwoordelijke man. De Raad voor de scheepvaart heeft dit meermaals doen uitkomen. Zoo beslist de kapitein natuurlijk, of binnen zal worden gelopen. Voor hem is, ook als hij het vaarwater min of meer kent, hij die beslissing van invloed zijn ervaring omtrent de bestuurbaarheid van het schip en zijn vertrouwen in den loodsdienst. Hij blijft bevoegd — anders zou hij de verantwoordelijkheid niet kunnen dragen — in de navigatie van den loods in te grijpen. Wij gelooven niet, dat dit veel voorkomt, en daarom zijn wij geneigd, tenzij het tegendeel blijkt, de eer aan den loods te geven. Hoe groot die eer nu is, weten wij niet. Door en door bekend als hij is met het vaarwater, is die eer minder groot, dan die van den gezagvoerder zou zijn, als hij zonder loodsmansaanwijzing was binnengevaren. Maar Curaçao heeft het gebruik van den loods verplicht gesteld.

Politie.

De gouverneur heeft inderdaad zich tot de Kroon gewend in verband met de afschaffing van het militaire hoofd der politie.

Begrooting.

De begroting is aangenomen, maar niet dan door den gouverneur geweldig besnoeid te zijn. In de gauwigheid telden wij een vermindering der uitgaven met even f 900.000,—.

Scheepvaart.

Van Jan. tot April 1931 werden ingeklaard 1603 (1833) stoomschepen, metende 9.634.983 M.³ netto (10.272.875) en 475 (601) zeilschepen, metende 43.071 M.³ (75.430).

Zie vervolg op pag. 290.

Uit den Verren Vreemde

Indochina-politiek.

Den ten December 1930 aanvaardden kapitein Goulette en luitenant Lalouette met hun Farman-eendekker uit Saigon, waar zij den 13en November van Parijs aangekomen waren, de terugreis naar Frankrijk's hoofdstad, zij werden vergezeld door den gouverneur-generaal van Indochina, Pierre Pasquier, als eerste passagier door de lucht tusschen kolonie en moederland.

De heer Pasquier kreeg zijn verlof verlengd, om bij de opening van de Internationale koloniale tentoonstelling tegenwoordig te zijn en daar aan de inwijding van de onderafdeeling Indochina, door zijn aanwezigheid, nog luister bij te zetten.

Nu heeft hij met grooten spoed Parijs verlaten om te Marseille de mailboot te nemen. De berichten uit Indochina, die sedert een half jaar den indruk schenen te vestigen, dat de strenge, in 1930 genomen, maatregelen aan de woelingen een einde hadden gemaakt, zijn vrij onverwacht weer zeer verontrustend gaan luiden. Wij hebben de vorige week reeds melding gemaakt van de korte officieele mededeeling ter zake uitgegeven door den minister van Koloniën, Paul Reynaud. Maar een nadere uiteenzetting heeft doen uitkomen, dat de feiten in omvang en aantal van groote betekenis zijn geweest.

Even stippen wij aan, dat de laatste weken van het verblijf van den heer Pasquier in Frankrijk wel zeer zware slagen hebben gebracht. Lalouette, zijn wakkere piloot van December 1930, is op een vlucht naar Afrika met zijn Farman neergestort en verongelukt. Van den vliegdiens, door het initiatief van den gouverneur-generaal tusschen Saigon en Parijs tot stand gebracht, is dezer dagen het vliegtuig ten Z. van Akiad gevallen, waarbij de vier inzittenden den dood vonden. En dan de berichten over het gebeurde in N.-Annam, waar in April reeds wandaden bedreven zijn en de 1e Mei tot een dag van afschuwelijke communistische uitpattingen geworden is.

Het vertrek van den heer Pasquier uit Marseille is in Parijs voorafgegaan door conferenties over de door hem te volgen politiek. De gang van zaken in Frankrijk wil eerst een behandeling door den Haut conseil colonial, door den minister zelf gepresideerd, vervolgens moet de instemming verworven worden van de koloniale commissies van de Kamer en van den Senaat, die elk haar eigen voorzitter hebben. 't Is niet noodig dat bij het delibereren over het politieke program van een kolonie de opperste bestuurder van het gebied tegenwoordig is, deze toch zal maar zelden in Parijs aanwezig zijn als over zoodanig program beslist moet worden. De minister is tegenover Kamer en Senaat de verantwoordelijke persoon, hij verschijnt persoonlijk voor de commissies, of wijst iemand aan, die daar namens hem verschijnt. Nu gouverneur-generaal Pasquier in Parijs was, nu hij met den minister druk reconfereneerd had over de richting, welke hij in

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

Indochina wenscht te volgen, en nu ernstige gebeurtenissen aan de voor de naaste toekomst te nemen maatregelen bijzondere betekenis waren komen bijzetten, was het natuurlijk dat de heer Pasquier bij de beraadslagingen tegenwoordig was, voor zoover dit vóór zijn vertrek nog mogelijk is geweest. Den 28en en 29en Mei beraadslaagde de Haut Conseil, den 2en Juni werden de minister en de gouverneur-generaal door de commissie van de Kamer gehoord, dienzelfden avond verliet de heer Pasquier Parijs. Bij de bespreking in de Senaats-commissie zal hij dus niet meer tegenwoordig zijn.

Hetgeen over zijn plannen, die „hervormingen” worden genoemd, bekend is geworden, komt in hoofdzaak op het volgende neer. Aan de ontwikkelde inboorlingen zal in ruimere mate gelegenheid worden gegeven een plaats te krijgen in de bestuursfunctiën. De druk der belastingen moet meer redelijk worden verdeeld. Het klein bezit van land moet gemakkelijker worden gemaakt. De Annamitische landbouwer moet beschermd worden tegen weekeraars.

Heet Indochina een Fransche kolonie onder een gouverneur-generaal, in werkelijkheid is het een unie, wier samenstellende deelen op uiteenlopende wijzen worden bestuurd, en die te zamen onder het opperbestuur van den landvoogd ressorteeren. Cambodja is een koninkrijk, Annam een keizerrijk, deze zijn, evenals de gebieden Tonkin en Laos, die geen inheemsche dynastie hebben, protectoraten, terwijl Cochinchina onder rechtstreeksch Fransch bestuur staat. Door de ontwikkeling der laatste jaren zijn de bestuursproblemen meer talrijk en meer ingewikkeld geworden. De G.-G. wenscht nu een raad, van niet te vele functionarissen, naast zich te krijgen, wiens leden de uitvoerders zullen worden van zijn besluiten, na zelf aan de beraadslagingen te hebben deelgenomen, een raad van ministers dus. Onafhankelijk hiervan zal een meer talrijke raad staan, die geen uitvoerende macht heeft, maar beraadslaagt over de economische en financiële belangen.

Een keer in het jaar zal een conferentie worden gehouden van de Indochineesche Unie. Daar zullen de hooge vertegenwoordigers van Frankrijk bij de vorstenregeeringen, de bestuurders der groote onderdeelen, samenkomen, alsook vertegenwoordigers van de inheemsche regeerders en bestuurders, om, onder leiding van den G.-G., van inzicht te wisselen en over gemeenschappelijke belangen te beraadslagen.

De raddraaiers, die de bevolking tot oproer aanzetten, meerendeels jonge mannen, die als studenten in Frankrijk door de communisten bewerkt zijn, moeten van het toneel verdwijnen; zij dienen noch het belang van Frankrijk, noch dat van hun land. De ontwikkeling van het volk moet verstandig geleid worden.

Zehoud van de Fransche soevereiniteitsrechten, en tevens voldoening schenking aan wat te beschouwen is als een rechtmatig verlangen tot ontwikkeling van de inheemsche bevolking. Naast deze richtlijnen, die in haar toepassing geleidelijk tot haar recht moeten komen, is aan den vertrekkenden gov.-gen. ook aanwijzing gegeven over te nemen maatregelen, die dadelijk moeten ingaan tegen de bestaande misstanden. Welke deze zijn vonden wij niet vermeld. Wel wordt het waarschijnlijk geacht, dat daar waar de rust niet gewaarborgd is aan het militaire gezag meer de vrije hand zal worden gelaten, in 't bijzonder al in N.-Annam, waar de samenwerking tusschen civiel- en militair gezag, te wenschen heeft overgelaten, hetgeen als een der oorzaken van het treurige verloop van zaken wordt genoemd.

Dat de heer Pasquier de betekenis van de gebeurtenissen niet onderschat, moge blijken uit de verklaring, welke hij aflegde voor de vertegenwoordigers van de Marseillaansche pers: „La situation est grave, sérieuse, menacante, si vous voulez, et notre attitude sera très nette. Il ne s'agit pas de revendications d'un peuple dans l'ordre fiscal ou administratif et nous nous trouvons en face d'une sédition d'origine communiste envers laquelle nous agissons avec l'énergie la plus grande. Nous ne céderons pas, car la France est là-bas la sentinelle avancée des nations civilisées, en lutte contre le bolchevisme. Un examen très attentif des questions d'ordre social a été fait par le gouvernement: nous continuerons la politique ébauchée avec la ferme volonté de donner satisfaction aux aspirations légitimes du peuple annamite, mais nous ne céderons pas aux révolutionnaires.”

Er ligt in het hier voorafgaande in menig op-

5014

zicht grond voor nadere overweging buiten het kader der gebeurtenissen zelf.

Zoo de tegenstelling van de opening van de groote tentoonstelling te Vincennes, waar niet alleen de pagode van Angkor het geheel domineert, maar waar ook elk der samenstellende landen van de Indochina-Unie zijn eigen paleis heeft, in dezelfde maand die Annam tot een toneel van ellende en ramp heeft gemaakt. Men hechte hieraan echter geen andere betekenis dan aan het gebeurde toekomt, als symptoom van een wereldgebeuren, dat niet alleen de Fransche kolonie, maar geheel Oost- en Zuid-Azië tot toneel heeft.

Zoo de tegenstelling van de aanwijzing van Moskou, door den minister en gouverneur-generaal, als het uitgangspunt van de bewust tegen Frankrijk gerichte actie, zooals deze in de verre kolonie tot uiting komt, en het openen in dien zelfden tijd te Parijs van Fransch-Russische onderhandeling, om tot het herstel van betere, meer vriendschappelijke economische verhoudingen te komen.

Tot ons, in Z.O.-Azië burenen van Indochina, spreekt de waarschuwing: Denkt niet dat het communistisch gevaar in Ned.-Indië bezworen is, het ligt op de loer, het werkt in stilte. Verrassingen als in Indochina dreigen, zoodra men meent dat zij niet meer dreigen.

Van onze Adverteerders.

VEBUGA.

Verkoopbureau voor Gas-apparaten,
Gebrs. Linthuis, Piet Heinstraat 74, Den Haag.

D. P. Heinstraat is verrijkt met bovengenoemd verkoopbureau van gas-apparaten en alle aanverwante artikelen. Wij waren in de gelegenheid het goed ingerichte magazijn op gebied van apparaten een dezer dagen te bezichtigen. De eigenaars, de heeren Gebrs. Linthuis, leidden ons rond in hun magazijn met fraaie en praktische fornuizen en gascomforen.

De heeren Linthuis demonstreerden ons eenige merken en lieten ons zien hoe op dit gebied naar het volmaakte wordt gestreefd.

Het „Etna” gascomfoor, de „Inventa” gasfornuizen en gasradiatoren, als ook Küppersbusch gasfornuizen en kookplaten zijn hier aanwezig, terwijl ook Houben Gasradiatoren, en Boecker Gasfornuizen niet aan de ruim voorziene collectie ontbreken. Ons werd eveneens getoond de „West Frisia” Kolen- en Gashaarden-combinatie, die van praktisch nut getuigt voor het gebruik in voor- en najaar en de gelegenheid openlaat om in den winter met gewone kolen en in minder koude dagen met gas te worden gestookt. Ook de „Etna” kachels en haarden zijn bij de Gebrs. Linthuis verkrijgbaar.

De geheele inrichting getuigt van flink aanpakken der ondernemers en er wordt naar gestreefd de cliëntèle zoo coulant mogelijk te bedienen.

Voor Huismoeders bestaat gelegenheid iederen Donderdagavond van 8—10 een kookdemonstratie bij te wonen.

De heeren Linthuis verdienen met deze onderneming succes, hetgeen wij hun gaarne toewenschen.

KLEEDING MEUBELN TAPYTEN enz.
 in 12 MAANDEN zeer discrete behandeling
DE Centrale Wapenmagazijnen
 N.Z. VOORBURGWAL 312 - AMSTERDAM

Verbindingen te Den Haag - Rotterdam - Utrecht
 — Levering door geheel Nederland — 5579

„De Wilgenplas“.

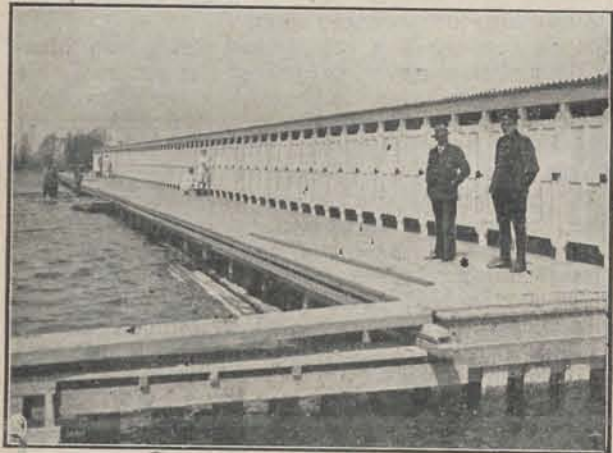
Een dezer dagen brachten wij een bezoek aan het nieuwe zwembassin „De Wilgenplas“, dat op 14 Mei 1931 officieel werd geopend. Nationale vlaggen met oranje wimpels wezen ons den weg naar den ingang. Het is niet moeilijk voor de bezoekers den weg te vinden. Borden wijzen de richting naar dit zwembad duidelijk aan.

Toen wij er kwamen, was wel is waar de laatste hand nog niet aan het werk gelegd, doch dit deed geen afbreuk aan het grootsche aspect. Op het terrein vindt men een keurig ingericht restaurant, waar alle mogelijke versnaperingen verkrijgbaar zijn. Kortom het geheel vormt een prettige omgeving.

Bij de officiële opening sprak de Voorzitter van den Raad van Beheer van het Zwembad, de heer A. H. Kalis, den aanwezigen een hartelijk welkom toe, in het bijzonder den Eerevoorzitter, Burgemeester J. P. H. Dhont, die de openings-plechtigheid zou verrichten.

Naar wij vernemen, stemden Gedeputeerde Staten het raadsbesluit om deze plas in eigendom der Gemeente Schiebroek te doen overgaan, af.

Deze zweminrichting heeft op het oogenblik niet minder dan 80 kleedkamertjes, welk aantal in de naaste toekomst nog aanmerkelijk zal worden vergroot. Hierop is gerekend bij den bouw en wel op initiatief van den heer Poot, den ondernemer, die met recht alle lof voor zijn groot werk verdient.

De oppervlakte van het zwembassin bedraagt niet minder dan 35.000 M.² en is tweemaal zoo groot als de gezamenlijke oppervlakten van alle Rotterdamsche zwembaden te zamen. Een groot aantal natuurlijke wellen in den bodem van het bad verscheren voortdurend het water. Naar de heer Poot ons mededeelde, hebben zich reeds meer dan 900 abonné's aangemeld. Een badmeester en een badmeesteres verzorgen de voorloopig geplaatste kleedkamertjes, die alle uitkomen op het breede plankier, dat naar het bad leidt. Voor de nog ongeoeffende zwemmers zijn een 3-tal ondiepe bassins van 60 c.M., terwijl voor meer geoeffende zwemmers springtorens zijn opgericht.

Om nog eens terug te komen op het mooie paviljoen, dat werkelijk een rijk aspect biedt, zij gezegd, dat de groote zaal aan 3 kanten uitzicht geeft op de heerlijke velden, en een oppervlakte heeft van 160 M.² Op de velden bestaat gelegenheid zonnebaden te nemen, ontspanning te zoeken in de open lucht. Er zullen ook tennisbanen en voetbalvelden worden aangelegd, welke voorloopig electrisch zullen worden verlicht uit eigen energie, daar het G. E. B. niet spoedig Gemeentestroom vermocht te leveren. — Wij hopen, dat inmiddels hierin door het G. E. B. zal zijn voorzien.

Onder leiding van den stoeren aannemer, A. Poot, die de ziel is van deze onderneming, is alles in snel tempo afgewerkt.

De heer Poot heeft een nuttig werk verricht voor de gemeenschap in het algemeen en voor Schiebroek in het bijzonder.

Het moge hard klinken, maar het is daarom niet minder waar: Armoede is geen aanbeveling. (De Zakerwereld)

ZWEMINRICHTING
„DE WILGENPLAS“
SCHIEBROEK
 BIJ ROTTERDAM - TELEF. 41999

Heerlijke Omgeving
Schoon Paviljoen
Buffet

5128

Grootste oppervlakte voor Zweminrichting omtrek Rotterdam (35000 M²)

Jaarverslagen der Afdeelingen.

Jaarverslag van de Afdeeling Arnhem.

Voor een plaats als Arnhem, waar betrekkelijk weinig belangstelling en contact met Indië bestaat, kan gezegd worden dat onze Afdeeling voldoende belangstelling ondervindt.

Ten einde een groote kring met onze propaganda te kunnen bereiken, hebben onze leden bij schouwburguitvoeringen, tegen eene kleine vergoeding, het recht drie introducés mede te nemen. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt, en wordt er steeds voor een goed bezette zaal gespeeld.

In het afgelopen jaar gaven wij aan onze leden: Vrijdag 7 Februari hield het kunstgezelschap Ardjoena in de Schouwburg een kunstavond; als kernstuk werd het verhaal van Saidja en Adinda gegeven en verder Javaansche dansen en krontjong.

Vrijdag 11 April hield de heer A. Kruisheer, oud-Generaal Major N.I.L. eene lezing met lichtbeelden over: „Atjeh voorheen en thans.“

Vrijdag 21 November gaf de familie Speenhoff, juist uit Indië teruggekeerd, een Indische avond in de Stadsschouwburg.

Het leden aantal liep in 1930 nog een weinig terug; het bestuur heeft het vertrouwen, dat wij thans tot een vaste kern van leden gekomen zijn, die sympathiek voor ons werk staat.

In het bestuur kwam geen verandering voor, en bestond uit: voorzitter: mr. J. Huges; secretaris: G. J. van der Heide; Penningmeester: C. J. Gombault; en de leden H. M. Keppel Hesselink; A. Mees; J. A. F. Marmelstein; F. Ruinen.

De Sercetaris,
 G. J. VAN DER HEIDE.

Jaarverslag van de Afdeeling Bergen op Zoom.

Dames en heeren.

Dit verslag mag feitelijk niet den naam van jaarverslag dragen, daar het bedoelt, u een overzicht te geven van het leven der afdeeling gedurende de eerste 15 maanden van haar bestaan, die van 26 September 1929, tot 1 Januari 1931.

Opgericht den 26en September 1929 met 38 leden en begunstigers, zag de afdeeling deze getallen voortdurend stijgen, tot op 1 Januari j.l. het totaal aantal namen in onze ledenlijst aangaf 130 leden en 8 begunstigers, totaal 138.

Door vertrek uit de gemeente en om andere redenen werden afgeschreven uit de afdeelingsregisters 18 leden, terwijl door overlijden ons drie leden ontvielen. Totaal verlies 21 leden.

Het honderdste lid werd ingeschreven op 16 Febr. 1930. Het H.B. had het afdeelingsbestuur op gedaan verzoek lang te voren gemachtigd dit jubellid een blijvend souvenir aan de bieden en

zoo mocht Mevr. Siebilink uit handen van den voorzitter een standaardboekwerk over Indië in ontvangst nemen.

Het bestuur onderging in het afgelopen jaar een kleine verandering. Mevr. J. de Witte-Rogier zag zich om redenen van particulieren aard genoodzaakt het ambt van penningmeesteres neer te leggen doch bleef op verzoek van het bestuur aan dit comité verbonden als commissaris. De heer W. Laane werd bereid gevonden de functie van penningmeester op zich te nemen. Het bestuur blijkt een goede keuze te hebben gedaan, en een ijverige en bekwame thesauriere door een gelijkwaardige kracht te hebben vervangen.

De heer mr. Van Blaricum, volgens rooster af-tredende, werd bij acclamatie door de algemeene vergadering herkozen.

Gedurende haar bestaan heeft de afdeeling een steeds ruimer wordende plaats in het verenigingsleven in onze stad ingenomen en blijkt zij de belangstelling en de waardeering te genieten van het overgrote deel der inwoners, ongeacht godsdienstige en politieke richtingen.

Vooraf kwam dit tot uiting bij het in Juni j.l. binnen onze muren gehouden jaar-congres, dat naar aller oordeel, een groot succes is geworden en velen in den lande, die nauwlijks wisten waar Bergen op Zoom ergens te vinden zou zijn, heeft geopenbaard wat onze stad is en kon. Ongetwijfeld zal hiervan voor lange jaren een gunstige invloed uitgaan, ten bate van de gemeente en bewoners.

Het bestuur ondervond van alle zijden, van corporaties en particulieren de grootst mogelijke medewerking, en hoewel het zich beijverd heeft hiervoor zijn erkentelijkheid te betuigen onmiddellijk na afloop van het congresfeest, mag toch in dit verslag zeker een woord van dank en waardeering aan allen die medewerkten niet ontbreken.

Het bestuur vermeende het best te beantwoorden aan het doel der vereeniging door in woord en beeld het leven en streven in onze overzeesche gewesten te belichten. De opkomst die als regel zeer goed is, schenkt de overtuiging, dat de richting die is ingeslagen in den smaak der leden valt.

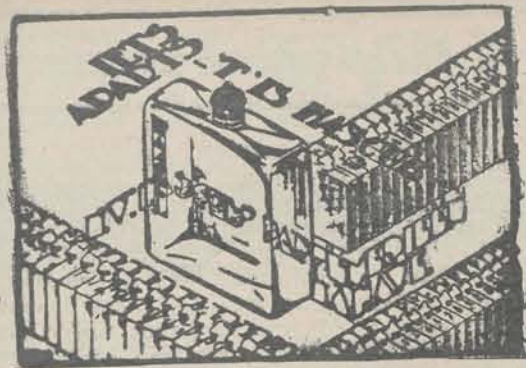
Jammer is het, dat enkele avonden, die een geestelijk festijn bleken te zijn, vermoedelijk door het weinig-aantrekkelijke, dat de convocatie daarvoor kon vermelden, door velen verzuimd werden en de sprekers een maar klein gehoor hadden. Het bestuur hoopt, dat de bijeenkomsten steeds drukker zullen mogen bezocht worden en stelt zich voor op den ingeslagen weg door te gaan, doch houdt zich gaarne aanbevolen voor wenken en opmerkingen te dezen opzichte uit den boezem der afdeeling.

Tot 1 Januari j.l. waren de gegeven avonden gewijd aan de volgende onderwerpen:

Voor BROOD en GEBAK: Henri J. Carels, Den Haag, Amsterdam en Haarlem

5324

5606

De Suikerindustrie op Java. Spreker de heer Joh. Konings.

Tropisch Toerisme, film ingeleid door den heer Petit.

Land en volk van Suriname, spreker de heer W. van den Helm.

Een reis door Indië, film toegelicht door den heer Denaar.

Uit den uithoek van onze Oost. Lezing over de Missie, door E. P. v. d. Bergh.

Mijn reis door Borneo, 1e deel van den heer Tillema.

De Petroleum industrie, aangeboden door de B. P. M.

De invloed der wereldligging op de priale ontwikkeling van ons Indië. Spreker de heer Prof. v. Vuuren.

Terwijl een specifiek Indische avond, gegeven door het toneelgezelschap Ardjoena, ook aan niet-leden gelegenheid tot kennismaking bood. Vooral de daaraan verbonden tentoonstelling trok een ongedachte belangstelling.

Niet onvermeld mag hier blijven het aandeel dat de afdeling had in den verkoop van loten ten bate van het Minahassa-comité. Dank zij de zeer gewaardeerde medewerking van 'n aantal dames en van de padvindsters in de stad, mocht het gelukken in een paar dagen tijds 600 loten te plaatsen. Het bestuur mocht van het comité tot de stichting, waarvan H.M. de Koningin-Moeder het initiatief nam, de verzekering ontvangen van de groote erkentelijkheid voor het bereiken van dit resultaat, dat aller verwachtingen verre overtrof.

Zeer betreurt het bestuur, dat deze actie aanleiding gaf tot een misverstand, dat een wolkje bracht over de goede bedoelingen, maar het bestuur vertrouwt, dat — ook dank zij de loyale medewerking der plaatselijke pers — dit misverstand geheel is opgelost geworden en dat elke gedachte van wantrouwen, van welke zijde dan ook, geheel moge zijn vervaagd.

Een hartelijk woord van dank mag aan de pers, i.e. de Avondster, de Zoom en het Dagblad van Noord-Brabant niet onthouden worden. Zij stelden steeds hun kolommen bereidwillig open voor berichten, de afdeling betreffende, en dit, gepaard aan de heldere objectieve verslagen van de redactiestaven, heeft zeker sterk bijgedragen aan het welslagen van de krachtig gevoerde propaganda. Het bestuur hoopt dat deze prettige samenwerking moge blijven bestaan.

De kas wijst op 1 Januari een voordeelig saldo aan.

Gezien de groote kosten, die de bijeenkomsten medebrengen, en vooral de uitgaven voor het Congres, mag worden aangenomen, dat het beheer met beleid gevoerd is en dat de toestand der afdeling ook in dit opzicht gezond is. Wijs beleid blijft echter ook hier geboden, om op dit voetspoor te kunnen blijven voortgaan.

We kunnen dit niet beter verkrijgen, dan door te zorgen dat er steeds aanvoer van nieuwe leden zij. Dit sterkt de kas en bovendien en dit is zeker niet minder belangrijk — hoe groot het aantal leden, hoe groot ook het aantal bezoekers der ledenavonden, wat stellig zal bijdragen tot het ophouden der nu al gevestigde reputatie der afdeling: „Het was weer af en het was er ouderwets gezellig.”

Het bestuur dankt voor het in zijn beleid gestelde vertrouwen en eindigt met het verzoek, dat ieder propaganda make in eigen kring, tot versterking van de afdeling in het bijzonder, van de vereeniging in het algemeen en dus tot meerdere propaganda van den kernspreuk der vereeniging:

„Oost en West en Nederland,
Krachtig door het Rijksverband.”

Jaarverslag van de Afdeling 't Gooi.

Oprichting. In November '29 werd de afdeling 't Gooi op initiatief van de H.H. Alers en Hoogesteger opgericht. Een voorloopig comité werd gevormd, waarin zitting namen: J. H. Marinus, voorzitter, welke in Maart wegens vertrek naar Indië bedankte, L. F. C. Alers, K. W. Eschauzier, J. v. Hecht Muntingh Napjus en A. Hoogesteger.

Aantal leden bedroeg bij de oprichting 46, bij het einde van het jaar 120. Voor 1931 bedankten 9 leden.

Bezigheidzoekende Indischgasten

wordt in sub-trop. klim. bij Nice TE KOOP AANGEB. door Hollander, twee zeer rend. perc., met op het 1e **geriefl. Huis**, parketvl., vaste wascht., str. w., met uitz. op bergen en zee, garage, electr., centr. verw., 3 badinstall., waterreserv. met zuiver bronw., prachtige loods; het 2e best. uit **Boom- en Wijngaard**, door bijz. omstand. tegen den zeer lage koopsom van resp. 35 en 15 mille. — Te bevragen Groot Hertoginnelaan 98, Den Haag, Tel.n. 335291 of aan de Adm. v. d. Blad, Wagenstraat 37.

5161

Openingsavond had plaats op 9 Januari in Hotel „Hof van Holland”. Als vertegenwoordigers van het H.B. waren aanwezig de heeren Van Peski, vice-voorzitter en v. d. Brugh, algemeen secretaris. Hoewel de opkomst van het publiek zeer goed was, was het aantal nieuwe leden, dat toetrad, onbevredigend.

Algemeene vergadering werd gehouden op 4 Maart. Na vaststelling van het huish.-reglement werd het Bestuur verkozen, dat als volgt was samengesteld:

Bestuur: Dr. Alers voorzitter (neemt dit voorloopig aan); mr. A. H. Klein, vice-voorzitter; A. Hoogesteger, 1e secr.-penningm.; K. W. Eschauzier, 2e. secr.-penningm.; Mej. B. van Maarseveen en J. van Hecht Muntingh Napjus, leden.

In den loop van het jaar bedankte de heer Van Hecht als bestuurslid en werd in zijn plaats, onder nadere goedkeuring van de algemeene vergadering, de heer K. W. Ledebouer gekozen. Aangezien het wenschelijk blijkt voor Laren en omstreken een vertegenwoordiger te hebben, wordt dr. Labadie daartoe aangezocht en genegen gevonden.

Bestuursvergaderingen werden geregeld iedere maand, en zoo noodig meer, gehouden, behalve in de zomermaanden van Juli—October.

Lezingen, etc. Gedurende het jaar werden twee lezingen gehouden, welke beide veel belangstelling hadden: De Verhouding Nederland—Indonesië, door den heer C. Frans, die later met zijn gezelschap Timoreesche muziek ten gehoor bracht.

„De Java suikerindustrie”, door den heer v. d. Mandere, toegelicht met film, terwijl na de pauze de voordrachtskunstenaar Rie Mulder optrad. Excursie Zuiderzeewerken, georganiseerd door den heer Eschauzier. De voorgenomen excursie naar het Koloniaal Museum kon wegens gebrek aan deelname, niet doorgaan. Hoewel er veel belangstelling voor was, bleek het tijdstip verkeerd gekozen.

Kasmiddelen. Aancontributie werd geïnd f 587.50; de uitgaven bedroegen: f 453.71; zoodat het batig saldo bedroeg: f 133.79.

A. HOOGESTEGER,
Secretaris-penningmeester.

Jaarverslag van de Afdeling Nijmegen.

Jaarverslag van den secretaris over het jaar 1930.

In de op 18 Januari gehouden jaarlijksche algemeene vergadering, werden de aan de beurt van aftreden zijnde bestuursleden, herkozen, zoodat in de samenstelling van het bestuur geen verandering werd aangebracht en zij bleef bestaan uit:

Den heer G. J. Burger, voorzitter; mev. M. R. S. Bleckmann—Hoogenstraaten, secretaresse; den heer L. K. O. Röpkcke, penningmeester; den heer dr. J. C. Bantjes, ondervoorzitter; den heer luit.-kol. J. J. Barendsen; mev. J. M. S. Hogerland—Maarschalk; den heer E. C. Verweij Mejan.

Na afloop van deze vergadering vertoonde de heer J. van Bendegom, oud-directeur van de ambachts-inrichting voor Kara-Bataks te Kaban-Djahé, ons eenige zeer belangrijke lichtbeelden bij de behandeling van zijn onderwerp: „Met de Kodak door het land der Karo-Bataks”.

Op 1 Februari trad het Javaansch kunstgezelschap „Ardjoeno” in de groote zaal van het Concertgebouw op voor leden en genoodigden met een gevarieerd programma bestaande uit zang, dans en voordracht. Na afloop bestond er gelegenheid tot dansen. Ruim 900 personen woonden dezen avond bij.

Op 4 Maart hield de heer C. K. Kesler, secretaris van de West-Indische kamer van het Kol. Instituut, een voordracht met lichtbeelden over: „Minder bekende Nederlandsche onderdanen boschnegers en Indianen in Suriname”, terwijl 29 Maart d.a.v. de heer L. D. Petit in het Olympia-theater alhier bij een film eene causerie hield over zijn laatste reis door Ned. O. I.

De heer C. J. van Kempen, oud-gouverneur van Sumatra's O.-kust, hield op 29 April in den kleinen foyer van het Concert-gebouw „De Vereeniging” nog een voordracht over het onderwerp: „Beelden uit de O.-kust van Sumatra”. Na afloop werden ons nog eenige lichtbeelden van Deli vertoond. Voor deze lezing waren ook uitgenoodigd de leden: van de Kamer van Koophandel en Fabrieken van het land van Maas en Waal, van de Nijmeegsche Handelsvereeniging, van de Nijm. R. K. Middenstands-vereeniging; en de leden van het Departement Nijm. van de Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel.

Van 25—30 Augustus had alhier de viering plaats van het feit, dat 700 jaar geleden aan de stad Nijmegen, stedelijke rechten werden toegekend. Het

BREEKT MET DE OUDE SLEUR
VERWARMT MET

UW INTERIEUR

5125

Bestuur vermeende van deze gelegenheid gebruik te moeten maken om meer belangstelling voor ons Overzeesch gebied op te wekken. Op initiatief van den luit.-kol. J. J. Barendsen vormde zich een z.g. Pasar-malam-comité, bestaande uit vijf bestuursleden onzer afdeling, aangevuld met de deskundige heeren A. van Westreenen en J. van Bendegom. De opgebouwde Pasar-malam, werd bezocht door 22060 betalende bezoekers. Vooral de vertoonde films, die in hoofdzaak betrekking hadden op het Indische bedrijfsleven en de ethnografische tentoonstelling, bestaande uit voorwerpen welwillend door eenige bezitters hiervoor afgestaan, mochten zich in eene groote belangstelling verheugen. Met de exploitatie van deze Indische jaarmarkt hebben de leden zeer zeker het doel bereikt, dat zij zich voor oogen hadden gesteld, n.l. het opwekken van belangstelling in, en het op populaire wijze bevorderen van de kennis van onze overzeesche gewesten.

18 October openden wij ons winterseizoen met een film-middag in het Olympia-theater, waar het eerste gedeelte werd vertoond van de zoo belangrijke film van den heer H. F. Tillema: „Mijn Reis door Borneo”.

11 Nov. hield de heer K. van der Veer, oud-leeraar aan de Middelbare landbouwschool te Buitenzorg een belangwekkende lezing over het Inlandsch aandeel in de landbouw-export van N.O.I., waarbij toepasselijke lichtbeelden werden vertoond.

29 November werd wederom een film-middag gehouden in het Olympia-theater, waar de prachtige Bali-Floti-film een cultureel-ethnologische film over de Kleine Soenda-eilanden, in het bijzonder over Bali en Flores gegeven werd. Deze film was door het Missiehuis te Uden (N.-Br.) voor deze vertooning onder billijke voorwaarden ter beschikking gesteld aan onze afdeling.

Op 9 Dec. eindigde ons verslagjaar met een lezing van den heer J. C. Lamster, conservator van het Museum van het Kon. Kol. Instituut, over Nias en steenenmonumenten en N.O.I. Hierbij vertoonde spreker ons mooie op zijn voordracht betrekking hebbende lichtbeelden.

In het verslagjaar werden negen bestuursvergaderingen gehouden. Bij den aanvang van dit jaar telde onze afdeling 201 leden en 56 begunstigers, bij het eind 221 leden en 53 begunstigers.

In den loop van het jaar mochten wij 51 nieuwe leden, en 11 nieuwe begunstigers boeken, door vertrek, overlijden en bedanken verloren wij 31 leden, en 14 begunstigers, waardoor het ledental met 20 leden toe, en 3 begunstigers is afgenomen. Uit het bovenstaande moge blijken, dat het bestuur zich alle moeite heeft gegeven om zooveel mogelijk afwisseling te brengen in het gebodene.

Het bestuur vertrouwt dat dit voor de leden eene aansporing mag zijn om propaganda voor onze Vereeniging te maken, en hierdoor onze afdeling tot grooteren bloei te brengen.

De 2e Afd.-secretaris,
E. VERWEIJ MEJAN.

Berichten der Afdelingen

Afdeling Rotterdam.

Het Bestuur der afdeling Rotterdam is thans als volgt samengesteld: J. D. Daubanton, Voorzitter; Mej. A. R. Gransberg, Vice-Voorzitter; F. A. Verploet, 1e Secretaris, Westersingel 87; Mevr. A. L. M. van Reyn Snoeck—Casparé, 2e Secretaresse, Claes de Vrieselaan 171a; W. C. Schalkwijk, Penningmeester; W. Ruys B.E.zn.; Dr. G. E. H. Verspijck Mijnsen, C. J. Pluygers G.C.zn.

Afdeling Amersfoort.

Mededeeling aan de houders van Loten in de Noordelijke Minahassa Loterij, dat de trekkingslijst ter inzage ligt bij de bestuursleden: Mevrouw F. van der Post—Liefink, Utrechtscheweg 120; Mevr.

W. ter Cock—Heukers, Da Costaplein 3; de heer F. Roodhuyzen, Prinses Marielaan 18.
De Secretaris.

Van de afdeling Amsterdam.

De heer P. Wydenes, Jac. Obrechtstraat 88, is door loting van de American Express, aangewezen als degene die de reis naar Parijs op 15 Juni e.k., gratis zal medemaken.
De Secretaris.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Aan de leden der afdeling Den Haag van „Oost en West“.

In het belang der administratie en ter vermindering van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Secr.-Penningmeester der afdeling Den Haag, den heer J. C. Boudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den heer H. J. Wolff, en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeling.

Gereserveerd voor
N.V. Handel Mij. Hennig & Co.
Bildersstraat 65
Den Haag 5603

IN DEN HAAG

is een zeer gezellig gemeubileerd ruim bovenhuis geheel of gedeeltelijk te huur, met of zonder pension, gelegen aan den Bezuidenhoutscheweg, in directe nabijheid van het Haagsche Bosch.
Te bevragen: HELENASTRAAT 2. 5159

Hoofdkantoor
BINCKHORSTLAAN 5
Telefoon 772184
(3 lijnen) 5563

HOTEL DES DEUX VILLES
BUITENHOF — 's-GRAVENHAGE
Telefoon 115950, Telegram adres TWEESTEDEN

Kamers met stroomend water en privé-bad

RESTAURANT DES DEUX VILLES

Groote Zalen en Salons voor Collations - Diners - Recepties

Diner Concert — 5104

Ter overdenking.

Aan hen, die de Vereeniging „Oost en West“, bij uiterste wilsbeschikking wenschen te bedenken, wordt daartoe de volgende vorm aanbevolen:

„Ik vermaak aan de Vereeniging „Oost en West“, zetel Den Haag, waarvan de Statuten zijn goedgekeurd laatstelijk bij K. B. van 1 September 1927, No. 22, de som van ..... maanden na mijn overlijden, vrij van alle kosten en rechten.

VAN DE REDACTIE.

Luchtmail voor Indië.

Met het vliegtuig, dat 11 Juni j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken, werden 24 zakken luchtpost verzonden, met een totaal gewicht van 219 K.G. o.75 G. bruto en 199 K.G. 650 G. netto.

De zending bevatte 15644 brieven beneden 5 gram; 182 briefkaarten en postwissels; 7498 stukken zwaarder dan 5 gram; en 1152 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; totaal 24476 stuks.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Administratie heeft het vliegtuig, dat 13 Juni j.l. uit Medan is vertrokken ruim 207 K.G. post aan boord.

Hiervan is 144 K.G. 450 G. bestemd voor Amsterdam (stad en verdere verzending), 53 K.G. 110 G. voor 's-Gravenhage en 9 K.G. 995 G. voor Rotterdam.

Rectificatie.

De beide eerste regels in de eerste redactioneel kolom op bldz. 287 in het „K. W.“ van 11 Juni j.l. betroffen een ander entrefilet en stonden daar dus niet op haar plaats. De lezer zal dit reeds begrepen hebben.

Namen en adressen der Afdelings-secretarissen.

- Amsterdam: L. D. Petit, Van Breestraat 21.
- Amersfoort: Mr. E. H. Bergsma, Huygenslaan 7.
- Arnhem: G. J. v. d. Heide, Benedendorpsweg 4 Oosterbeek.
- Apeldoorn: J. C. Baars, Jagersweg 42.
- Bergen op Zoom: J. H. W. Bruins, Wouwsche weg 144
- Breda: E. W. v. Vegchel, Ginnikenweg 119.
- Curaçao (West-Indië) H. J. C. Bodenburg, Hellmund, Willemstad.
- Deventer: Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., Singel 1.
- 't Gooi: A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, Hilversum.
- Groningen: J. Franke, Nassauplein 11a, Groningen.
- Den Haag: J. C. Boudoin, Jac. Hopstraat 12.
- Haarlem: H. P. Deinum, Van Hogendorpstraat 3.
- Leiden: Mr. E. Rijke, Witte Singel 58.
- Nijmegen: Mevr. M. R. S. Bleckmann—Hoogenstraaten, Berg en Dalsche weg 134.
- Rotterdam: F. A. Vervloet, Westersingel 87.
- Twente: J. J. Hansma, Groen van Prinstererlaan 37.
- Utrecht: Mevr. L. P. v. d. Wijk—v. d. Haar, Hieronymusplantsoen 8.
- H. J. Wolff, Paramaribo.
- H. J. C. Bodenburg Hellmund, Curaçao.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

J. M. Loderus, schoolhoofd bij het O.W.L.O., Langendijk B 48, Gorinchem; mevr. H. L. Everhard, geb. Vogelsang, observator 3e kl. bij het Kon. Magn. en Met. Observatorium, Markstr. 33, Naarden; Y. P. Visser, contr. 1e kl. bij het B.B., Afrikanerplein 12, Rotterdam; F. L. Janssen, wd. onderwijzer 1e kl. bij het O.W.L.O., van Spaenstraat 11, Nijmegen; J. M. van Oostrum Soede, burgemeester van Cheribon, Nieuwe laan 8, Bussum; J. G. Beuders, wd. leeraar aan de K.E.S. te Soerabaja, van Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; mej. L. W. Ezenga, hoofdverpleegster bij den Hospitaaldienst, Loppersum; W. Twigt 1e commies bij het Dept. van Marine, Parallelweg 200B, Schiedam; M. W. Ingram, telefoon-ambtenaar 2e kl. bij de P. T., Camillestraat 44, Den Haag; E. Honnef, controleur 2e kl. bij de P.T.T., p.a. J. P. Honnef, Lage Vuursche (Baarn).

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank, Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beuze van Amsterdam.

	8 Juni	15 Juni
	1931	
Aandeelen Koloniale Bank	102 ³ / ₈	97
„ Ned. Ind. Handelsbank	102 ¹ / ₂	110 ¹ / ₄
Cert.aand. Ned. Handel Mij.	120	118 ¹ / ₂
Aandeelen Alg. Exploratie Mij.	69	70 ³ / ₄
„ Kon. Petroleum Mij.	190 ¹ / ₄	200 ¹ / ₄
„ Rubber Cult. Mij. A'dam.	70	75
„ Ned. Ind. Suiker Unie	110	117 ¹ / ₄
„ Ned. Scheepvaart Unie	109 ¹ / ₂	112 ¹ / ₂
„ Handelsverg. A'dam	284 ¹ / ₂	287 ³ / ₄
„ Deli Batavia Mij.	206	212 ¹ / ₂
„ Deli Maatschappij	242 ¹ / ₂	246 ⁵ / ₈
„ Senembah Mij.	274	280
„ Deli Spoor	112	101
„ Ned. Ind. Spoorweg Mij.	114	115 ¹ / ₂
„ Philips Gloeil. (nieuwe)	107 ¹ / ₄	112 ³ / ₄
Cert.aand. Margarine Unie	153	161 ¹ / ₂

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	12.08 ⁵ / ₁₆
New York Cable	2.48 ¹ / ₂
Berlijn	58.99
Parijs	9.73
Brussel (Belga)	34.58 ¹ / ₂
Zurich	48.24 ¹ / ₂
Weenen	34.92 ¹ / ₂

Mutatiestaat van 10 tot 17 Juni '31

Nieuwe Leden:

- D. B. Wagenaar, Oud-Gouv. Vecarts N.-I., Apeldoorn, Prins Mauritslaan 19II.
- Dr. H. J. van Nederveen, Den Haag, Neuhuyskade 61.
- N. J. F. Young, Oud-Fabricage-chef s.f. „Tjoeikir“, Den Haag, Thomsonlaan 86.
- Mejuffrouw N. F. Spalburg, Verpleegster Militair Hospitaal te Paramaribo.
- Mejuffrouw A. M. Jessurun, Onderwijzeres bij het Openbaar Onderwijs te Paramaribo, Laarwijk.
- Koloniale Boekery, te Paramaribo, Wagenwegstraat.

Voorgesteld door:

- Secretaris Afd. Apeldoorn.
- den heer R. van Duinen te Den Haag.
- den heer F. Nauta te Den Haag.
- den heer H. J. Wolff te Paramaribo.

Afschrijvingen:

Raden S. Nimpoeno, Amsterdam, Jekerstr. 69II.

Adresveranderingen:

- H. v. Tongeren, Kolonel tit. der Genie b.d., van: Amsterdam, Keizersgracht 727, naar: Maartensdijk (Utr.) Kastanjelaan 1. f 5.—. (reket voortaan tot afd. Utrecht).
- A. C. Mees, Oud-Directeur Internationale, van: Rotterdam, Westplein 6, naar: Ellecom, Huize „Bergstein“ f 5.—. (reket voortaan tot afd. Arnhem).
- Y. P. Visser, Controleur 1e kl. B.B., van: Maros naar: Rotterdam, Afrikanerplein 12. f 5.—.
- J. S. A. van Dissel, van: Menton Garavan, Pension Lido, naar: Bilthoven, Julianalaan 266. f 5.—. (reket tot afd. Utrecht).
- Zuster Pilon, Arnhem, van: Marktstr. 6, naar: Velperbuitensingel 17.
- J. E. Timmer, Oud-Luit.-Kol. Art. N.-I.-L., Breda, Ginnekenweg, van: 36, naar: 141A.
- S. Kortleven, Controleur B.B. m.v., Schiedam, van: Stationstr. 24, naar: Koningin Wilhelminalaan 11.
- H. Hofman, Oud-Inspecteur P.T.T., Assen, van: Oranjejstr. 5, naar: Molenstraat 49.
- E. A. Boerenbeker, Indoloog, Den Haag, van: Van Lumejstraat 36, naar: Verhulststr. 106.

- J. R. E. Lewis, Directeur Gemeentewerken, Salatiga m.v., Den Haag, van: Groot Hertoginnelaan 105, naar: Goudenregenstraat 55.
- Mevrouw S. Schnitzler—Sprooten, Den Haag, van: Jan van Nassaust. 54, naar: Paul Gabriëlstr. 83.
- W. A. de Laat de Kanter, Controleur B.B., van: Barroe (Celebes), naar: Den Haag, 2de Schuytstraat 273. f 5.—.
- E. A. Dikker, van: Calcutta, naar: Bandoeng c.-o. Subagentschap Ned. Handel Mij. f 5.—.
- A. J. Barto, Dirigeerend Off. v. Gez., thans te Tjmah.
- H. Fabriek, van: Padang, naar: Koeta—Radja, p.a. Automobiellhandel v.h. Kock en Co.
- B. H. Gronewold, Kapitein Inf., thans: Bandoeng, Hotel Pension „Lux Vincet“.
- R. F. Hartog, Administrateur Onderng. „Tanah Intan“ van: Den Haag, Carpentierstraat 117, naar: Martapoera (Z.O. Afd. Borneo).
- J. A. van Arcken, Oud-O.-I. Hoofdambtenaar, van: Nice, Rue Verdi 28, naar: Scheveningen, H. stenhoekeweg 69. f 5.—.